

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Meddig még...?!

A kereskedelmi és iparkamara-
k memorandummal fordultak a
kormányhoz, amelytől az export
szabaddá tételét kérik. Teljesen
zillált gazdasági helyzetünkben
természetes, hogy minden lehet-
séges könnyítési módot megol-
dásnak nézünk, amolyan gazda-
sági varázsszereknek, amellyel
talán ismét egészséges helyzetet
tudunk teremteni.

Volt idő, amikor az export tel-
jesen szabad volt, gazdagodtak
az exportőrök, de sanyargott a
fogyasztó, mert elvonták élelmisze-
reit. Volt idő, amikor exportilla-
lom állott fenn, attól sem lettek
az árak olcsóbbak, legfeljebb ne-
hány exportőr ment tönkre. A mai
helyzet azonban súlyosabb, mint
az exporttilalom idején. Az óki-
ráltságban kikötőkben stagnál
minden forgalom, a gazdák buzája
ugyszólván rothad a magtárakban
s a máskor olyannyira keresett és
a világpiacon is nagy közkedvelt-
ségnek örvendő román buza szé-
gyenkezve huzódik meg otthoná-
ban. Miért? Mert túlacsosnyak
a világpiacon árak és túl magasak
az exportilletékek, úgy hogy a
román termelő csak biztos vesz-
teségre bocsátkozhatna a kocká-
zatos vállalkozásba. De ugyanez
a helyzet más árucikkeknel is és
így Románia teljesen kikapcsoló-
dik a világpiacon forgalomból, ez-
zel szemben a belföldön hiába
keressük azt a tejjel-mézzel fo-
lyó állapotot, mely a bőség nyo-
mában rendszerint beköszönt.

Nem is kereshetjük, mert az
export megakadásával megrakadt
egyszersmind a pénz forgalma is.
A Banca Nationala duzzad a ban-
kóktól, melyek adók fejében az
állam pénztárába vándorolnak,
de, mint a mesebeli oroszlanbar-
lang esetében, onnan ki nem jön-
nek. A kereskedő és a termelő
ragaszkodik áruhoz, mert mindig
javulást remél, a vevő kény-
szerűségből tartózkodik a vá-
sárlástól, mert azt várja, hogy
az árak anyagi teljesítő képessé-
gének növekedésére súlyedjenek. És
minden tesped, minden megtor-
pan, nincs forgalom, nincs élet,
kinálat, semmi abból, amit egész-
séges gazdasági életnek nevez-
hetnénk, csak várakozás, görcsös
ragaszkodás az értékekhez.
Olyan értékekhez, amelyekről las-
san kiderül, hogy nem is értékek
már...

Tombol Mussolini terrorja.

**Kizárták az ellenzéki képviselőket a kamarából. — Szabad
fosztogatást engedélyeztek maguknak a faszisták.**

(Róma, november 10.) Olasz-
országban mind nagyobb lesz a
nyugtalanág. Mussolini és pártja
rendkívül szigorú rendszabályok-
kal igyekszik egyszer és minden-
korra letiporni az ellenzékét és
elhallgattatni minden ellenvéle-
ményt. Mussolini tegnap átvette a
belügyminiszterium vezetését és
körrendeletet intézett a prefektu-
sokhoz, akiket felszólított, hogy
a faszista kormányzat védelmére
szóló törvényt a legnagyobb
körültekintéssel hajtsák végre. Az
új nemzetvédelmi rendeletek alap-
ján tegnap megkezdődtek Rómá-
ban a nyomozások és lefoglalá-
sok. Milánóban a rendőrség le-
foglalta a szabadelvű párt helyi-
ségét és betiltotta az Avanti és
Unita című lapokat.

A kamara tegnapi ülésén fog-
lalkozott Turati faszista képviselő
javaslatával, aki azt javasolta,
hogy 108 ellenzéki képviselő, kö-
zöttük nyolc kommunistá mandá-
tumát semmisítsék meg. A kama-
ra ülése rendkívül izzó hangu-
latban folyt le. Mussolini helyét
babér és rózsacsokrok borították
el és amikor a Duce belépett a
terembe, hatalmas tapsvihar tört
ki. Cassertano elnök lelkesen üd-
vözte megmenekülése alkalmá-
ból. 431 szóval 12 ellenében el-
fogadták az állami rend védelmé-
ről szóló törvényeket, majd Tu-
rati javaslata került sorra. A ja-
vaslat elmondja, hogy a demok-
rata és liberális pártok Matteoti
meggyilkolása óta nem vettek
részt a törvényhozás munkájá-
ban, nem tesznek két év óta ele-
get kötelességüknek. Meg kell
fosztani őket a képviselőségtől;
természetesen egyúttal a kommu-
nista képviselők mandátumát is
meg kell semmisíteni. A vita a
javaslat felett mindössze 11 per-
cig tartott és elfogadták az ellen-
zéki képviselők kizárására irá-
nyuló indítványt. A testületileg
félrevonult kommunista képvise-
lőket a teremőrök ezután kive-
zették az ülésteremből. Az ülé-
sen megjelenni akaró Lazzari
képviselőt kiöklözték a teremből.
Scotti képviselőt pedig, aki az
ellenzék kizárása ellen szavazott,
a folyosón az egyik faszista ar-
culütötte. A szavazás előtt senkit
nem engedtek ki a teremből. Két
képviselő néhány perccel a sza-
vazás előtt el akart távozni, azon-
ban megfogták a kijáratnál őket

és kényszerítették a visszatérés-
re. Salandra és Giolitti ismert el-
lenzéki képviselők nem vettek
részt az ülésen. Az ülés után
Gasparrino a kamara alelnöke, a
ki ellenezte a javaslat elfogadá-
sát, lemondott tisztségéről. A meg-
szavazott és az állam fokozottabb
védelméről szóló törvényből a
kormány törölte azt a szakaszt,
amely kimondja, hogy az olaszok,
vagy külföldiek által elkövetett
deliktumokért, azok elkövetői az
olasz bíróság által felelősségre
vonatnak, még akkor is, ha a kül-
földön már büntetési kaptak cse-
lekedetükért.

A rendcsinálás emétt elren-
delt letartóztatások folytatódnak.
Tegnap este elfogták Gramsci és
Ferrari kommunista képviselőket.
Nápolyban öt antifaszista lap meg-
jelenési engedélyét megszüntet-
ték. Nagy szenzációt keltett az a
körülmeny, hogy Gasparri az
olasz Katolikus Néppárt vezetője
belépett a faszista pártba.

(Páris, november 10.) Musso-
lini tegnap átadta a francia nagy-
követnek a bengházi és ventimig-
liai incidensek ügyében Olasz-
ország válaszát. A válasz élénken
sajnálja a ventimigliai incidenst s
intézkedik, hogy a részesek bírósá-
g elé kerüljenek. Biztosítja a
francia nagykövetet, hogy az az
olasz ezredes, akinek utasítására
a francia követ kényszerült az

olasz zászlót felvonatni a követ-
ség épületére a francia lobogó
mellé, megintésben részesült.
Briand és Avezano olasz nagy-
követ tegnap megbeszélésükön
megállapították, hogy az inciden-
sek elintézése barátságosan fo-
lyik. Briand nyomatékosan utalt
a veszélyekre, amelyek a Garibal-
di Ricciottiéhez hasonló esetekből
származhatnak.

A zürichi lapok értesülése sze-
rint a faszisták terrorja óráról-
órára fokozódik. Milánóban ismét
több mint 200 magánháza nyo-
multak be és egész sor lakást fel-
dultak. Nanit, az Avanti volt szer-
kesztőjét súlyosan bántalmazták,
lakását szétrombolták. A lapok
azt a kétségtelenül szenzációs hírt
közlik, hogy a faszisták Rómában
48 órai fosztogatási szabadságot
engedélyeztek maguknak. — Az
Olaszországgal való táviróforga-
lom szigorú cenzura alatt áll. A
mint politikára terelődik a szó, a
beszélgetést olasz részről azonnal
megszakítják. A baseli lapok ar-
ról értesülnek, hogy megszigori-
tották az idegenek ellenőrzését,
tekintet nélkül arra, hogy mely
ország polgárai. Szigorúan keze-
lik ellenőrzésüket, még elutazá-
suknál is. Sok francia állampolgárt
politikai gyanu alapján megaka-
dályoztak abban, hogy azok
Olaszország területére léphesse-
nek.

Elkészült az új költségvetés.

**Harmincöt milliárd bevétel, harminchárom milliárd
kiadás. — Rendezik az idegenek tartózkodását.**

(Bucuresti, november 10.) Ma
délután 6 órakor minisztertanács
volt, amelyen megvitatásra került
a trónbeszéd szövege. Magán in-
formációink szerint a trónbeszéd
nagy részét külpolitikai események-
kel foglalkozik, különösképen a
lengyel-román szövetség megújí-
tásával, a francia-román és olasz-
román egyezményvel, a királyné
amerikai utjával, a savoyai her-
ceg látogatásával, Averescu tá-
bornok római utjával és Románia
genfi sikereivel. Belpolitikai tén-
a trónbeszéd különösképen a köz-
igazgatási reform továbbfejlesz-
tésére és más fontos törvényja-
vaslatra fog rámutatni. A trónbe-
széd végleges szövegét holnap
reggel terjesztik a király elé jó-
váhagyás végett.

A minisztertanács a további-

akban elhatározta, hogy új ren-
delkezéseket készít az idegenek
tartózkodási engedélye dolgaiban
s ennek megalkotásával a bel-
ügyminisztert bizta meg. Lapa-
dau pénzügyminiszter felolvasta
az új költségvetést, amely a be-
véteit 35 milliárd 400 millióban, a
kiadást 33 milliárd 500 millióban
állapítja meg. Az így mutatkozó
bevételet többletet a kormány a
tisztségviselő javadalmazására ki-
vánja fordítani, egyben azonban
kimondotta, hogy az állami tisz-
viselők sorában meglehetősen nagy-
arányú leépítést indít meg. A
szakminiszterek nem igen vannak
megelégedve a költségvetés ará-
nyaival, mert ők még mintegy
kétfélmilliárdnyi igényt jelentettek
be, ezt azonban a pénzügyminisz-
ter nem akceptálta.

Nagy eredményeket hoz Mária királyné utja.

Bankárok diadalkarója a királyné körül. — Fotografiák ezrei övezik az ural-
kodóasszony utazását.

(Newyork, nov. 10.) Határtalan lelkesedés, soha nem tapasztalt rajongás egy királyi asszony iránt, ünnepek, díszesebbnél-díszesebb fogadtatások, amerikai méretekhez viszonyítva is imponáló tömegek felvonulása, felvirágozott, fellebörgözött városok: ez Mária királyné amerikai útja. És még valami: az Egyesült Államok sajtójában eddig is megszámlálhatatlan fotográfia jelent meg Őfelségéről. Most a hajóról száll le, mos: a vonat ablakán néz ki, egy másik felvételen a lépcsőn lépeget le és kezeiben illatos virágcsokor, ezeken kívül a ballokban, fogadtatások, koncertek, ebédek és vacsorák alkalmával történt felvételek sokasága. Tele velük az amerikai sajtó, amely ezután a szó legkomolyabb értelmében állapíthatta meg: Mária királyné Amerikában ma már fogalom.

A newyorki Equitable-bankpala tizenötödik emeletén 104 millió dolláros pénzkirály fogadta embermilliók királynéját — írja a World. — És mindegyik felajánlotta palotáját, autóját a Felső Asszony számára és valóban csodálatosan pompázatos látvány volt, a mikor a bankházból távozva, 132 gyönyörű autó, a technika remekel robogtak el a széles uttesteken, amelyek két oldaláról a lelkes éljenzéshullámok uszályai még messze kilométerekig is utána értek a diadalmos vendégnek. És hozzá teszi ezután az említett amerikai lap: Őfelségének elegendő volt a saját személyében megjelenni, hogy Romániának az

Egyesült Államokkal szemben fennálló adósságainak problémája — miután ez az a 104 pénzkirályon mulott — egyszerűen megoldódjék olyképen, hogy maguk a hitelezők ajánlották fel a haladékos.

— Amerikában csak most ismerték meg igazán a román népet — mondta fogadtatása alkalmával a leggazdagabb bankárnak, Krech milliárdosnak Mária királyné. — En román nőnek érzem magam s minden érzésemet a román nép körében szívtam magamba. És amikor megköszönöm önöknek ezt a szíves fogadtatást, voltaképpen egész Románia nevében teszem, amelynek népe mindenkor a legnagyobb csodálattal volt eltelve az önök nagyszerű zsenialitása iránt.

A szépséges királyasszony diadalmos útja alatt azonban sains-

A liberálisok nem kötnek paktumot a kisebbségekkel.

Lapedatu volt miniszter érdekes nyilatkozata.

(Bucuresti, november 10.) A Rapid távirati iroda munkatársa ma beszélgetést folytatott Lapedatu volt liberális kultuszminiszterrel, aki az aktuális kérdésekről a következő érdekes nyilatkozatokat tette:

— A mi álláspontunk a kisebbségi kérdésben eléggé ismeretes. A mi meggyőződésünk szerint vannak nemzeti és vallási kisebbségek, de nincsenek politikai ki-

latos, zavaró intermezzó is történt. A newyorki pályaudvaron egy igénytelen külsejű szmokingos ur furakodott az udvari kocsihoz és arra kérte Őfelsége kíséretét, tolmácsolják a királynénak gazdája Ford autókirálynak kérését, aki 500 dollárt ajánl fel a királyasszony utazási költségeinek fedezésére. Ezt az urat — akiről a newyorki rendőrség megállapította, hogy Ayersnek hívják és egyike Ford bizalmas embereinek — a kíséret kiutasította a szalonkocsiból. De nem azért amerikai temperamentum Ayres, hogy ne kövessen el tapintatlanságot is, ha érdeke megkívánja. A kocsiból kijött ugyan, de az ablak alá állott és csak a rendőrség közbelépésére tette le arról, hogy tolmácsolásával továbbra is megsértse a királynét.

Newyorkból táviratozzák: Mária királyné Seattleből Newyorkba érkezett vissza.

sebbségek. Amikor elismerjük, hogy a kisebbségeknek kulturális és lelki célkitűzéseinek megvalósítására saját szervezeteik legyenek, az a véleményünk, hogy politikai célkitűzések érdekében az ilyen szervezetnek semmi értelme sincs, mert hiszen az országban nincsenek kisebbségi és többségi állampolgárok. Az állampolgár csak egyféle kategóriájú lehet egyenlő jogokkal és egyenlő kötelessé-

gekkel. A kisebbségeknek nem lehetnek a méinktől eltérő érdekeik vagy kívánságaik, hiszen egyenlő jogu polgárai vagyunk az országnak. Éppen ezért politikai törekvések érdekében a leghelyesebb működést a román pártok keretén belül gyakorolhatnák s nem cselekednek helyesen, amikor tökéletesen izolálják magukat. Azok a paktumok és megegyezések pedig, amelyek az ilyen izolált politikákat elősegítik, kárára vannak az ország általános érdekeinek s csak azoknak az érdekek szolgálatát, akik azt megkötötték. Éppen emiatt a liberálistáknak nem kötött és nem köt semmiféle paktumot.

A konkordátum dolgában előbb az új kultusz törvényt kell megcsinálni s csak azután kerülhet sor a konkordátum aláírására. Ez természetes és logikus is, mert előbb általánosan kell rendezni az egyes felekezetek között való viszonyt s csak azután kerülhet sor külön megállapodásra.

— A frankpör epilógusa. Budapestről jelentik: Ma tárgyalta őriási érdeklődés közepette a bíróság Feleky Géza, a Világ volt főszerkesztője, jelenleg a Magyar Hírlap főmunkatársának sajtóperét, amelyet Baross Gábor, a TESZ elnökének feljelentésére indítottak ellene a frankhamisításról írt cikke kapcsán. A bíróság büntőnek mondotta ki Feleky Gézát és sajtó útján elkövetett rágalmozásért két havi fogságra és 10 millió korona pénzbüntetésre ítélte, mert — az indoklás szerint — olyasmit állított a TESZ-ben tömörült társadalmi egyesületekről cikkében, amely valóság esetén az egyesületet közmegegyezésnek teszi ki.

T Á R C A.

A montecarloi játékkaszinó titkaiból.

(Monte-Carlo, nov. 10.) Az estei villi vörös sziklák szolidabbnak bizonyultak Florida mesés betonszigeteinél, a Földközi tenger kék hullámai nem vetették magukat a kiszabadult vadállat dühével a sziklás partra, a szél nem csavarta ki a pálmákat a földből, hogy kilométerekre elsodorja őket. Nizza, Európa királynője győzedelmeskedett a távol legendás kődebe burkolódzó Florida fölött. Ilyenkor, ősszel, folynak a nagy vándorlások Franciaországban. A restaurant-ok fejedelme, a Ciro, ismét a párisi üzletre fekteti a fősúlyt, a deauvillei üzlet, ahol másfél hónapja még a Pommery az uccára folyt, most már dermedten hallgat a tenger felől jövő csipős téli szélben. Biarritz is lassan elcsendesedik és a kokortok a téli hideg elől a Chapins-Elyseés meleg divatszalonjaiba huzódnak, hogy téli ruhaszükségüket beszerezzék. Mindenki bizonytalanul lézeng ilyenkor Párisban, fashionable embernek nem illik még ilyenkor otthon lenni hivatalosan, a „Személyi hírek“-rovat csak azt említheti meg La Comtesse X. Y.-ról, hogy árutazóban néhány órára — Premetnél volt. — A „train bleu“ hálóhelyekre is gyűlnek már az előjegyzések; a nagy, zöld autobuszok, a Brighton Carok, amelyek Nizza és Monte-

Carlo között közlekednek, télen a montecarloi, nyáron a cabourgi kaszinó elől viszik el a játék lázából tamolygó embereket, ősszel Biarritzban, tavasszal Párisban bukkannak fel, most uton vannak a Riviéra felé s potom pénzért viszik le az alkalmi utasokat, akik évenként várják ezt az olcsó utazást. Megteszik ezt az 1500 kilométeres utat Franciaországon keresztül. Lent Riviérán már tisztogatnak, az a kevés hotel, mely nyárra lezárt, már nyitja kapuit. Az öreg angol tábornokok, akik a csendet szeretik, már ilyenkor lent vannak és órákon át mozdulatlanul ünek a tavaszi melegben.

A levélhulláson kívül ezek az ősz legfontosabb jelei Franciaországban.

Monte-Carlo, mely a floridai konkurrenciát a leghatározottabban érezte s a jövőben valószínűleg még fokozottabban érezte volna, lázasan dolgozik az új kaszinón, mely — mint hírlik — valóságos ründervár lesz. A kaszinó és a Juan les Pins-i strand nyári fürdővé avatják a Riviérát s a kaszinó a nyári zérókon bőségesen befogja hozni azt, amit az új építkezésekre kiad.

Ilyenkor ősszel szokták szárnyrakelni a kaszinó legendái. A rulet, a trente et quarante körül keletkezett históriákról már kötelet lehetne összeírni, de mindig újak és újak keletkeznek, valahányszor egy zseniális kalandor valami új trükkel vág bele a kaszinó pénzes zsákjába.

A legegyszerűbb és legkedveltebb mód a kaszinó becsapására a zsetonhamisítás. A zsetonokat esténként vizsgálják meg a kaszinó emberei s délután 2-től reggel 2-ig a hamisítónak alkalma van annyiszor próbára tenni szerencsét, ahányszor a kerék forogni kezd — s még mindig marad bőven ideje a pénzt vékony, lemosott ruzs-színnel francia ezresre beváltani.

Az utóbbi idők legnagyobb méretű csalását négy olasz gondolta ki. A négy olasz megvesztegetett egy kroupiét s azzal együtt valóságos filmjelenetet játszottak le.

Az egyik chemin-teremben helyelkedett el a négy olasz, közrefogva a kroupiét. A játék nyugodtan folyt a szokott izgalomban, a kroupiék merev arca az érzéket lenség és a megszokás álarca alatt nem árulta el, hogy egyiküknek idegeit vesztettebb izgalom hevíti, mint a játékosokét, kiknek arcáról csurgott az izzadtság. — Egyszerre látna támad, az egyik felügyelő mellett egy játékos leejt egy tekercs aranyat. Utána kap. Egy másik játékos, az aranyat látva, egy önkénytelen mozdulattal egy pohár vizet ráönt egy hölgy ruhájára. Egy harmadik a hölgy védelmére kelt. Parázs botrány. A kaszinó emberei közbelépnek, bekítenek, csitítják a fölzgatott embereket. A játék tovább folyik pár perc múlva. A negyedik olasz hétszer egymásután maximális tétet tesz és nyer. Az összeállított csomag a zürzavar alatt belekerült a kiosztásra ke-

rülő csomagok közé. A négy olasz a pénzzel odébb állt.

Este azonban a revizió fel-tűnt a nagy veszteség. A kártyákat átvizsgálták, észrevették, hogy több játszma volt, mint kellett volna lenni a meghatározott mennyiségű csomagokból. Megtalálták a hét nyerő üst. Az olaszok tulságosan slettek, a kártyák nem úgy kellett volna össze-rakni, hogy hét üst és egymásután nyerjen. Hogy melyik kroupiér osztott, azt öt perc alatt megállapította a revizio. A rendőrmilicia egy osztaga pár perc alatt előteremt, akinek a zsebében szokatlan nagy összeget talál: 60 ezer frankot, a cinkosság árát. Pár nap múlva a négy olasz is a fogságban fizetett az ügyes trükkért.

A kaszinó az őberséges néhatulásba viszi. Nemrég történt, hogy egy amerikai hölgy, miután egy tekintélyes összeget elvesztett, a játékterem egy diványára ledült és fejfájásról panaszkodott. Pár perc múlva egy pohár vizet kért s valami fehér port vett be. Alig nyelte le a port, már megrohanta a kaszinó négy öre, s akárcsak hogy rugkapált, levitték a kaszinó elé, bedobták egy autóba és száguldozva vitték a kórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak és egy sor ellenéret vételek be az amerikai hölgygel, aki szóhoz tudott jutni a — meglepetéstől.

Pár perc múlva kiderült, hogy az amerikai hölgy — aspirint vett be. A kaszinóörök rossz lelkiismerete — öngyilkosságot sejtett...

Az aszfaltbetyár bocsánatot kér

(Budapest, november 10.) Kinos és tipikusan pesti jelenetek sorozata zajlott le ma délután négy óra körül az Erzsébet-köruton. Az egyik ékszerészüzet előtt a kirakatot vizsgálva állt egy fiatal hölgy. Azt, hogy mi történt vele, pontosan megállapítani nem lehet, annyi bizonyos, hogy egyszerre csak hangosan fejsikoltott és a mellette álldogáló elegáns, felöltös fiatalembert szidalmazni kezdte:

— Hogy merészeli... szégyelje magát... aszfaltbetyár...

Ezután pillanatok alatt tisztázódott a tényállás. A hölgy az ékszerészlet tulajdonosának a felesége, azért támadt rá az ifjura, mert az, szerinte, ismeretlenül és tovakodó módon beléjekarolt, sőt megcsipte. A hangos kiáltozásra a fiatalember elsápadt, felpattant az üzlet ajtaja és kilépett az ékszerész, akinek a felesége gyorsan pergő szavakkal elpanaszolta a történetet. A fiatalember pedig olyan mozdulatot tett, mintha távozni készülné.

— Fogják meg! Fogják meg!... — kiáltotta az ékszerész torkaszakadtából — belekarolt a feleségembe...

A fiatalember erélyesen és hevesen védekezett a vád ellen; szerinte szó sem lehetett arról, hogy ő agresszív módon viselkedett volna. Az uriaszonyba nem karolt bele, nem csipte meg, ehhez hasonló szándéka egyáltalában nem volt.

Az asszony viszont sirva erősítette, hogy igenis őt inzultus érte...

Közben a kíváncsi tömeg egyre szaporodott. Az érdeklődők csömögére várva, a ház előtt az egész járdát elözönlötték, rövidesen már a hatos villamos sem tudott közlekedni. Két rendőr érkezett, ezek a házaspárt, a fiatalembert és a tanukat bevonszolták a ház udvarára, ahol megkezdődött a hosszadalmas és körülményes igazoltatás nem minden akadály nélkül. Ugyanis a tömeg az eset szereplőit nyomon követte a ház udvarára, összeszűfoltan, karéjalakban körülvették őket. Sőt az emeletekre is kisereglettek a lakók, hogy mindenki érzelmei szerint hangosan véleményét nyilvánítsa. Egyesek a házaspárt bátorították, mások a fiatalembernek fogták a pártját és a két rendőr a tömeget már alig tudta visszatartani.

Végül visszajöttek az udvarból a tömeg kíséretében, a házaspár bement az üzletbe, a fiatalember pedig utánuk ment. Ekkor gomolygott csak igazán a publikum. Lovasrendőr csördített fel a járdára és még így sem sikerült szét zavarni a közönséget. Végül is az ékszerész kinyitotta üzletének ajtaját és izgatottságtól remegő hangon valóságos beszédet tartott a közönséghez:

— Uraim és hölgyeim, méltóztassanak szétszólni, nincs semmi baj, az illető ur bocsánatot kért.

A publikum, amely az ingyen szenzációra éhezett, csalódottan távozott, hogy a várt nagyobb botrány elmaradt. Pesti csendélet 1926-ból.

Eltűnt egy rádió Aradon.

Az elkobzott rádió-készülék különös odisszeája.

(Saját tudósítónktól). Már annak idején megirtuk, az aradi rendőrprefekturán ismeretlen tettes névrelen levélben feljelentést tett Kotzander Ignác aradi fakereskedő ellen, hogy a lakásán állítólag nagymennyiségű külföldi cigarettát rejtget. A megirtott házkutatás alkalmával a rendőrség ugyan egyetlen darab külföldi cigarettát sem talált, ellenben lefoglalt egy rádiókészüléket, amelyet szétszedett állapotban, ládába csomagolva találta Kotzander Ignác lakásán.

Kotzander Ignác megbízottja az Aradi Közlöny napokban megjelent híradása nyomán, hogy az ügyészség visszaszolgáltatja azokat a rádióapparátusokat, amelyek bár nem voltak engedélyezve, de használaton kívüli állapotban találtak, ma megjelent az aradi ügyészségen és kérte az elkobzott rádió kiadását. Az ügyészség-

gen azonban mit sem tudtak a lefoglalt rádióról s ezért Kotzander Ignác megbízottja a rendőrprefekturára ment, ahol Ardelean kommisszárnak felmutatta az elkobzottkor a rendőrség által adott átveteli elismervényt, s most már a rendőrségtől is kérte az apparátus visszaszolgáltatását. A megbízott legnagyobb meglepetésére ezúttal is az a választ kapta, hogy a rendőrségen mit sem tudnak a lefoglalt rádióról s így természetesen nem is adhatják vissza azt, amál is inkább nem, mert a rádiót állítólag a térparancsnokságnak szolgálták be, ahonnan viszont Bucarestbe terjesztették fel. Kotzander Ignác, aki nem hajlandó ennyiben hagyni a dolgot, ügyvédje útján most lépéseket tett annak megállapítására, hogy az elkobzott rádiókészülék jelenleg hol van és hogy kit terhel a felelősség az apparátus esetleges eltűnéséért.

Kommunista-puccsot lepleztek le Magyarországon.

A rendőrség kezére kerültek a kommunista vezérek, akiknek működése egész Magyarországra kiterjedt.

(Budapest, november 10.) Nagy arányú kommunista összeesküvést fedezett fel a budapesti államrendőrség. A rendőrség politikai osztálya tegnap bizalmas értesítést kapott arról, hogy több Vági-párti munkás tiltott röpiratokat tartogat az Admiral nyomdában. A rendőrség detektiveket küldött ki a helyszínre, akik éppen akkor érkeztek a nyomdába, amikor Schönmann László patkányirtó, Mahler Béla fogtechnikus, Marinka Árpád cipész, Klein Imre és Frank Miklós foglalkozás nélküli egyének és Zwerkovitz József magánhivatalnok a Vági-párt tagjai át akarták venni a röpiratokat. A „Munkás egységfront” című röpiratokat lefoglalták és a munkásokat előállították a rendőrségre.

A letartóztatottak kihallgatásakor nagyarányú kommunista szervezkedés részletei bontakoztak ki. A szervezet nagy pénzü-

összegekkel rendelkezett és egész Magyarországot behálózta. A lefoglalt röpcédulák a mai rendszer elsöprését, a szovjetunió elismerését, az ingyenes földosztást propagálta és bejelentette, hogy rövidesen nagyarányú tömegakció készül a célok érdekében. A nyomozás számai külföldre vezetnek, mivel a budapesti hatóságok lehetetlennek tartják azt, hogy a Vági-párt fedezni tudta volna a több százmillió havi költségeket.

Hetényi főkapitányhelyettes nyilatkozott a sajtó képviselőinek a leplezett szervezkedésről és kijelentette, meg van arról győződve, hogy külföldi irányítás alatt dolgoznak, onnan kaptak pénzt. Kijelentette még, hogy ez a kommunizmus letörése óta a legveszedelmesebb szervezkedés, melynek teljes leplezése a rendőrség részére nehéz feladat lesz. A nyomozást nagy eréllyel folytatják.

Aradváros behajtja kinnlevőségeit.

Lezárlják a vizet és a gázt a nem-fizető adósoknál.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi üzemek az utóbbi időkben súlyos anyagi válsággal küzdenek, aminek a főoka abban rejlik, hogy már hónapok óta nem tudja behajtani a mintegy négy és fél millió lejt kitevő kinnlevőségét. Aradváros víz- és gázfogyasztó közönségéből mintegy ezren tartoznak a városi üzemeknek különböző szolgáltatásokért és a város vezetősége most elhatározta, hogy december 1-ig minden követelését behajtja. Ennek tulajdonítható az a felhívás, amelyet Angel István dr. Interimár bizottsági elnök kérésére közlünk az érdekeltekkel:

Felhívom azokat — mondja Angel István dr. — akiknek a gázgyárral, vagy vízművekkel szemben tartozásuk van, hogy haladéktalanul legkésőbb december 1-ig egyenlítsék ki azokat. Minthogy sokan vannak, akik kifogásolják a számla egyes tételeit, amelyeket magasaknak, vagy

jogosulatlanoknak találnak, felkérem a gépiüzemek adósaikat, hogy november 12-től december 1-ig terjedő időben reggel 8—10 óráig jelenjenek meg a gépiüzemek irodájában, ahol a kezükben levő kiegyenlített és ki nem egyenlített számlákat mutassák nekem ott be és adják elő a kifogásaikat. A gépiüzemek adósaival szemben egyelőre felfüggesztem a közigazgatási eljárást, bírói eljárást sem teszek folyamatba, mert az nagy költségeket róna az érdekeltekre, hanem ezen a módon akarom megoldani a kérdést. A gépiüzemeknek a pénzre, kötelezettségeimnek kiegyenlítésére, igen nagy szüksége van és a fogyasztóközönségnek be kell látni, hogy tartozását ki kell egyenlíteni. Amennyiben ez a behajtási mód sem fog sikerülni, a törvényben biztosított jogunknál fogva, minden adós maradt fogyasztónál megszüntetjük a szolgáltatást, azaz lezárljuk a vizet és a gázt.

Felkérem tehát az érdekelteket, hogy ne mulasszák el a megjelentést és remélem, hogy felhívásom eredménnyel jár és elintéződik a kérdés, mindenki meglegedésére. Leszögezem még, hogy a számla kifizetése senkire nézve nem jár hátránnyal, mivel, amennyiben beigazolódnik, hogy a fogyasztó többet fizetett, mint amennyit kellett volna, a többletet a jövő havi számlájából levonásba hozom.

A gépiüzemek kinnlevőségének igen tekintélyes része az állami intézményeknél van és ezekre nézve pedig azt a megoldást választotta Angel István dr., hogy személyesen felkeresi az érdekeltektől intézmények és hatóságok vezetőit, megvilágítja előttük a városi fizetek súlyos helyzetét, amely a nemfizetésből eredt és felkéri számlájuk haladéktalan kiegyenlítésére. Amennyiben ez nem sikerülne, a város vezetőségének az a terve, hogy itt is a megfelelő rendszabályokhoz nyúl.

Magyar gróf tragédiája

Zichy Tivadar grófot, miután felosztotta vagyonát, szélhűdés érte.

(Budapest, november 10.) Többször megemlékeztünk már arról a vizzályról, mely Magyarország egyik legrégebbi és leggazdagabb magnása, gróf Zichy Tivadar és családjának egyes tagjai között kitört. A gróf, aki negyvenöt éven át volt az osztrák-magyar monarchia müncheni nagykövete, visszavonulása után törvényesíteni akarta viszonyát Schach József nével, azzal a bécsi hölgygel, aki fél életem át hűségesen kitartott mellette. Adoptálni akarta leányát is.

A gróf elhatározásának hamar híre terjedt rokonai körében, akik gondnokság alá helyezés pörrel lépett fel a gróf ellen. Az árvaszék akkoriban magáévá is tette a család kérelmét és gondnokság alá helyezte a grófot, ideiglenes gondnokot felölve ki számára Zichy szanatóriumba vonult, ahol két hónap alatt egészségi állapota annyira helyreállt, hogy orvosai teljesen gyógyultnak mondták ki.

Röviddel erre a családdal folytatott egyezkedési tárgyalások is sikerrel fejeződtek be. A gróf felosztotta hatalmas vagyonát hozzátartozói közt, magának csupán jelentős évi juttatást tartván fenn. A vagyonból természetesen gondoskodás történt özv. Schach József névelről is. A család erre lépéseket tett a gondnokság megszüntetése és a vagyonzárlat feloldása iránt úgy, hogy a gróf vissza is nyerte újból rendelkezési jogát.

Tegnap este tragikus fordulat állt be. Gróf Zichy Tivadar, miután az egész napot friss erőben töltötte, délután hirtelen rosszul lett és összeesett. Orvosai megállapították, hogy szélhűdés érte. Közeli katasztrófától tartanak.

— Halálos autóbaleset. Botosaniból jelentik: Súlyos autószerencsétlenség történt ma hajnalban a városához közeli Mihaileni község határában. Egy Botosaniból indult személyautó kormánytörés következtében az árokba fordult. — Az utasok közül négyen súlyos sérüléseket szenvedtek és egy Schiffer nevű kereskedő a motor alá került, ve nvomban kiszendvedett.

Művészet.

A Noszty-fiu esete Tóth Marival.

Bemutató előadás az aradi színházban.

A Noszty-fiu esete tulajdonképpen egy hamisított váltónál és egy megakadályozott revolverdörrenésnél kezdődik s ebből a cselekményből épül fel a mélységesen kábító, levendula-illatú, fojtó magyar levegőjű Mikszáth remekmű, amelyet ma este mutatott be forró sikerrel, rég nem látott premierhangulattal az aradi színház. A könyvesállványról lépett elének a darab *Harsányi Zsolt* zamatos magyarságu szinpadra illesztésében. Egy részlet elevenedett meg előttünk a múlt század nyolcvanas éveinek főúri dárídós-életéből, amikor cigány, kártya, ezerpengős váltó és végül egy revolverdörrenés, avagy egy jól nyelbelitött házasság volt az igazi élet. Ezt a csodaszép témát, a végén a hős megtérésével dolgozta fel a patinás magyar író; Mikszáth Kálmán és ennek szinpadra írására kapott kedvet *Harsányi Zsolt*, aki fényesen oldotta meg a technikai részt. — Aradra a Noszty-fiu sorozatos fővárosi és vidéki előadások után érkezett meg. Az előadás pompás tökéletességgel simul a briliáns műhöz. Az alakok a legkiválóbb megismerésigényűkhöz jutottak s a remek összejátszással szemben a közönség nem is fukarkodott tetzésnyilvánításban. A legigazibb s a legnívósabb alakítást *Szendrey* direktortól kapjuk. Szíve mélyéről szakadtak fel az ősz magyar nemes néhol majdnem megrikató szavai, akinek a mozgalmas fiataltság után csak egy vágya volt: révbe juttatni gyermekeit. *Mészáros*, mint Noszty-fiu fáradt és passzív könnyelmű fiatal dzsentrit adott. *Pallay* Mancsi, a Tóth Mari végre szerepkörévei és egyéniségével kongruens szerepet kapott. Nemcsak Noszty Ferinek, hanem mindnyájunknak „esete” volt tegnap a szépen beszélő és gyönyörű fiatal művész. *Gyöző*, a ravasz tót szerepét tömördek humorral ruházta fel. *Jávor*, a dugzagzó trencsényi tótnabóbot jellemzően karrikizta. *L.-Kiss* Mariska az amerikás, magyar feleségét játszotta annyit közvetlen derültséggel, hogy jelenések nyílt-színi taps lisérte. *Kálmán* Sári igaz hangokat igyekezett kicsiholni a nem igen rászabott szerepből. A kisebb alakításokban *Olasz*, *Révész*, *Kun*, *Kövér*, *Adorján* *Margit*, *Erdélyiné*, *K. Lax* Sári alkottak méltó kiegészítőt a *Hetényi* által kiválóan megrendezett darabhoz, amely a mai premier hangulatából itelve, állandó műsordarabja lesz az aradi színháznak. (s. p.)

Az aradi városi színház heti műsora a következő: Csütörtökön pontban este 7 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (C. bérlet.) Este 10 órakor: Román előadás. Péntek este 8 órakor: A Noszty-fiu esete Tóth Marival, vigjáték. (A. bérlet.)

Gyermekek, figyeljétek! A színház igazgatósága november 15-én és 16-án délután gyermekelőadásokat rendez. A Tücsök Matyi utazása Tündérországra című látványos mesejátékot fogják játszani.

Sikkasztott egy magyar tábormók fia

A budapesti rendőrség letartóztatta magyarpécskai Lázár Lajost és büntársait.

(Budapest, november 10.) A budapesti főkapitányságon tegnap este egy előkelő családból származó volt honvédtisztet vettek őrizetbe sikkasztás vádjára. A honvédtiszt, magyarpécskai Lázár Lajos jó családból származik, atyja lovassági tábormók és lovassági főfelügyelő volt. Fia a háború alatt szép katonai karriert futott be, majd az összeomlás után polgári pályán igyekezett elhelyezkedést keresni. Először az Országos Polgári Párkór klubjának háznagya lett és igen szépen kerestett. A klub azonban később rosszul ment, alig néhány játékos tartózkodott esténként a helyiségben, mire Lázár a Bérkocsis-ucca 17. szám alatt újabb klubot rendezett be, mint az Országos Polgári Párkór fiókhelyiségét. Nyáron pedig a nyaralóhelyeken, így Balatonbogláron és Keszthelyen fiók-párthelyiségeket szervezett. A klubok azonban rosszul men-

tek és Lázár végül övadékkal rendelkező zsetonosokat, krupiérekot és ruhatarosokat vett fel. Amikor az alkalmazottak látták, hogy rosszul megy a klub, felmondtak és visszakövetelték pénzüiket. Lázárnak más uton kellett pénzt szerezni, hogy a már elköltött övadékokat vissza tudja fizetni.

Minerva Kereskedelmi Társaság cím alatt vállalatot alapított és hiedetés útján hivatalnokokat vett fel övadékokkal. A társaságban Kun László volt tisztvársa és *Mischenberger* Béla hivatalnok voltak a társai. A társaság nem csinált semmit, csupán az övadékokat költötték el, majd amikor látták, hogy nem tudnak házbért fizetni, ismeretlen helyre távoztak. Az övadékos tisztviselők feljelentésére a rendőrség letartóztatta a fővárosban tartózkodó három üzlettársát, akik összesen körülbelül félmilliárdnyi koronát sikkasztottak el.

Pervesztes lett Erdély híres tenoristája.

Grozaveson Traján érdekes pőre a bécsi állami operával.

(Bécs, november 10.) Rendkívül érdekes per folyt le ma a bécsi bíróság előtt a Staatsoper igazgatósága és Grozavescu Traján az ismert román operaénekes között, akinek aradi sikereire is jól emlékszik a művészetkedvelő közönség. A per előzményeihez tartozik az, hogy szeptember 10-én telefonon megkérdezték Grozavescut, hajlandó lenne-e 22-én eljátszani Tosca Cavarados sáját, Jaritza Máriával. Grozavescu elfogadta a szerepet és megkezdte a tanulást, majd szeptember 16-án bejelentette, hogy kész a szereppel. Két nap múlva a reggeli lapokban olvasta, hogy az opera igazgatósága a neki felajánlott szerepet Klepura Jan ismert lengyel operaénekesnek osztotta ki. Erre beperelte az operát 3100 shillingre, amelyből 2000 shillinget a szereptanulásért köveit. Ma került tárgyalásra a kereset.

Az opera képviselője dr. Löw a ma tartott bírósági tárgyaláson kijelentette, hogy Grozavescunak a Noszty-fiu esete Tóth Marival tölti be a színház e heti játékrendjét. Aki még nem látta a szenzációs sikert aratott Mikszáth-darabot, az siessen megváltani a jegyét, hogy helyet biztosítson magának, mert a pénztárt valóságosan megostromolják az érdeklődők. Csütörtök este is pontosan 7 órakor kezdődik az előadás.

Szombat este 11 órai kezdettel nagyszabású estély lesz a színházban. A sláger a Madame Riza című újdonság lesz, amelynek címszerepét a budapesti Andrásy-uti színházban Fedák Sári 75-ször játszotta. Ezt a parádés szerepet nálunk Betegyi Bébi látsza. A darabban együtt olyan művészi műsorról állított össze az igazgatóság, amilyen még nem volt az aradi színházban. Zöldhelyi Anna a kiváló primadonna a kesergő leányt adja elő, Borovszky Oszkár népdalokat énekel, a Pallay-nővérek tánc-duettet mutatnak be, Kertész Manó és Szen-

tuánia kellett, hogy idősebb és híresebb kollegáival szemben ő csak másodsorban jöhet számításba. A szerep olasz nyelven való betanulása, mint ebben az esetben történt, uzus az operánál, ahol a tagoknak kötelességük olaszul betanulni szerepeiket. A bíróság rövid tárgyalás után az ismert operaénekesnek mándössze 200 shillinget ítelt meg, korrepetitorának kifizetésére, a többi igényével elutasította. Az indoklásban elmondotta a bíróság, hogy Grozavescu kötelezte magát ugyan a szerep olasz betanulására, azonban az opera nem kötelezte magát semmire. Az énekes vigyázatlan volt, hogy nem kötött ki magának megfelelő honoráriumot ezért. A felperes — mondja az ítélet — előkelő gondolkodásnak lett az áldozata. Hogy fáradságát nem fizették meg, az emberi szempontból sajnálatos, de jogi szempontból nem fontos. Az ítélet nagy és általános feltűnést keltett bécsi színházi körökben.

A Noszty-fiu esete Tóth Marival tölti be a színház e heti játékrendjét. Aki még nem látta a szenzációs sikert aratott Mikszáth-darabot, az siessen megváltani a jegyét, hogy helyet biztosítson magának, mert a pénztárt valóságosan megostromolják az érdeklődők. Csütörtök este is pontosan 7 órakor kezdődik az előadás.

Szendrey Misi Charlestont és más táncokat lejtenek, Deésy Alfréd, Gyöző Alfréd és Kun Dezső humoros magánszámokkal szerepelnek, Szentgyörgyi Mária pedig ének-számokat ad elő. A műsor egyes számait Gyöző Alfréd konferálja be.

Orgonahangverseny a minorita-templomban. Dr. Walter Corneliusné, ez a kiváló aradi művészasszony ma este a Minorita-templomban, meghívott vendégek előtt bemutatót adott a vasárnap este tartandó orgonahangversenyéből. A vendégek elragadtatással hallgatták a csodálatos technikával és mély átérzéssel előadott hangversenyszámokat. Kikristályosodott művészet érzett ki az orgona bugó hangjaiból. Különösen a D.-moll preludium és Walter Cornelius orgonahangversenyszáma váltott ki élénk tetszést a hallgatóság köréből. Réger Coral-fantáziájában nagyszerűen érvenvesült a művészasszony virtuoz pedáltechnikája. A bemutató megismer-

tett bennünket Walter Corneliusné briliáns tehetségével és előrelátható, hogy a vasárnapi hangverseny a legnagyobb érdeklődés és siker jegyében fog lefolyni.

Gertrud Cornelius orgona-ünnepélye. Vasárnap, november 14-én este 9 órakor a minoriták templomában Gertrud Cornelius, a kiváló bécsi orgonaművész nő orgona-ünnepséget rendez, amelyen Bach, Schmedt, Reger és Cornelius műveit adja elő. Az ünnepségre meghívók a templom sekrestyéjében, Bauer Gyulánál és Brunner Bélánál kaphatók. A meghívó felmutatása ellenében a belépés díjtalan.

Bonyodalmak

a Mossóczy-telep kövezése körül

(Saját tudósítónktól.) Érdekes vita folyik Arad város vezetősége és a Mossóczy-telep polgársága között. Néhány héttel ezelőtt a telep lakosságának küldöttsége kereste fel a város vezetőséget és kérte, hogy a telep több uccáját kövezzék ki. A technikai szolgálat akkor kijelentette, hogy az idén már nem tudják megcsinálni, mivel nem áll a rendelkezésre megfelelő pénzüsszeg és azt a költségvetésben sem irányozták elő. A telep küldöttsége erre hajlandónak mutatkozott, hogy most fedezze a költségeket s csupán azt kívánják, hogy a város vezetősége irányozza elő az összeget a jövő évi költségvetésben és a jövő évben aztán térítse vissza ezt az összeget a Mossóczy-telep lakosságának. Ilyenformán a telep tulajdonképpen kölcsönképpen előlegezte a városnak a kövezési költségeket.

A város vezetősége elfogadta ezt az ajánlatot és elrendelte a munkálatok megkezdését. Néhány nappal ezelőtt felszólították az érdekelteket, hogy a megállapodás értelmében fizessék ki a munkálatok költségeit s a város pedig majd a jövő év elején visszajárja a kölcsönzött pénzt. A fizetés azonban eddig nem történt meg és a városi mérnök hivatal erre ma kijelentette, hogy beszünteti a Mossóczy-telep kövezését, ha rövidesen nem fizetik be a megígért pénzt. Valószínű, hogy erre a radikális lépésre nem kerül sor, mert a telep lakossága a munkálatok folytatása érdekében eleget tesz kötelezettségének s befizeti a felajánlott összeget a város pénztárába.

Uj esperest választ a bánáti református egyházmegye. A bánáti ref. egyházmegye nov. 9-ikén tartotta közgyűlését Temesváron. A népes közgyűlésnek nagy érdeklődést kölcsönzött Szabolcska Mihály esperesnek betegség miatt történt lemondása. A lemondást nagy részvétellel fogadták el és az esperesválasztást december havára elrendelték. Mint esperesjelölteket emlegetik Nemes Elemér igazfalvi és Szombati-Szabó István lugosi lelkészeket, de a legnagyobb pártját Szondy Géza peregi lelkésznek és helvites esperesnek van. A gyűlésen telmerrült terv, hogy az egyházmegvét néhány aradmegyei egyház csatolásával kibővítik. Délben bankett volt, amelyen Szondy Géza és Szabolcska László beszéltek. Az utóbbi kijelentette, hogy az esperességre nem reflektál.

Mussolini kiirtja a kisebbségeket Olaszországban.

Olasz földön mindenkinek olasznak kell lenni, ez a jelszó!

(Milano, nov. 10.) (Az Aradi Közlöny Milanóban időz munkatársától). Ha a kisebbségi kérdéssel olvasunk, vagy hallunk, úgy önkéntelen a békekötés után keletkezett, illetőleg megnagyobbodott dunai államokra, Csehszlovákiára, Romániára és Jugoszláviára gondolunk, amely országokban a magyarok milliói élnek. Ha az elnyomás terén összehasonlítás egyáltalán lehetséges, akkor a kisebbségek elnyomása terén Olaszország vezet. Az utódállamok legalább már kezdik elismerni azt, hogy területeiken nemzeti kisebbségek élnek, akiknek más a kultúrájuk, más a nyelvük és akiknek joguk van nemzeti tradícióik ápolásához. Igaz, hogy ennek a ténynek hivatalos elismerése még csak igen kezdetleges stádiumban van, a kisebbségek jelentős sorsváltást eddig még nem észleltek, azonban az olaszországi kisebbségek boldogok lennének, ha Mussolini elismerné azt, hogy egyáltalán élnek.

Az olasz kormány, illetőleg mivel ilyesmi csak névlegesen létezik, helyesebb, ha állandóan ehelyett Mussoliniról beszélünk, a szó legszorosabb értelmében a kisebbségek kiirtását tűzte ki céljá gyanánt. A fascisták nem is titkolják ezt a programot és ha bárki megkérdi őket, őszintén megmondják, hogy a kisebbségi probléma Olaszországban akkor nyer majd végleges megoldást, ha egész Olaszország olasz lesz.

Elképzelhetjük, hogy ez a fascista kisebbségi politika milyen gyötrelmeket okoz az olaszországi kisebbségeknek, akik pedig igen nagy számban élnek az Ausztriától átcsatolt területeken. Bátran állíthatjuk, hogy az új területekben az olaszok tulajdonképpen kisebbségben vannak az ugynevezett kisebbségekkel, a szlovénekkel és németekkel szemben. Ennek ellenére Bozenben, Meranban és egész Dél-Tirolban már alig hallani német szót. A szlovének sem használhatják nyilvános helyeken anyanyelvüket, ha nem akarják kitenni magukat a fascista bánásmódjainak.

Az olaszok fokozatosan tönkré tették, illetőleg beiktották a német és szlovén napilapokat. Az idén már csak hét-három német hetilapocska jelent meg Bozenben, a triezsi prefektúra a napokban azonban ezeknek megjelenését is megtiltotta. Ezzel szemben a fascista Meranban német nyelvű napilapot alapítottak tavaly. — Az olaszországi németek azonban értetődően nem olvassák ezt az álnémet újságot, úgy, hogy ez év végén meg fog szűnni. A triezsi prefektúra ugyanis december végével bezárta a lap finanszírozását.

Az Olaszország szomszédságában megjelenő újságok, amelyek a kisebbségi kérdést napiróndon tartják, ki vannak tiltva. Így a szlovének laibachi napilapja, a „Dutro“, valamint más szlovén és német lapok. Egy csomó más lap viszont előzetes cenzúra alatt áll, így elsősorban a jugoszláviai magyar lapok, a „Bács-megyei Napló“ és a „Hírlap“. A cenzúra egyáltalán pompásan működik. A bécsi „Neue Freie Presse“ például csak harmadnap kap-

ható Milanóban, a „Pesti Hírlap“ csak negyedik nap jelenik meg a milanoi uccákon, míg a szlovenszói és erdélyi magyar lapokat előfizetők csak hét-tíz nap múlva kápiják. Ha valamelyik lap a fascistáknak nem tetsző dolgokat ír, úgy az illető számot egyszerűen elsüllyesztik. Hivatalosan tagadják a cenzúra létezését, de minden posta- és vasuti elosztó hivatalnál működnek cenzorok. A magyar lapokat volt fiumei lakosok és olyan fascista olvassák át, a kik a háboru alatt Magyarországon voltak hadifogságban s megtanultak magyarul.

Dél-Tirolban és a többi új területeken a kisebbségek összes iskoláit bezárták. A gyermekek mindenütt olaszul tanulnak és az iskolákban még egymás között sem beszélhetnek anyanyelvükön. A múlt hónapban a triezsi prefektúra arra kényszerítette a németeket, hogy olasz nevet vegyenek fel. Ez egyébként közismert és a külföldi sajtó már eléggé kifigurázta ezt a rendeletet. Az olaszországi kisebbségek nem is tréfálkozhatnak, mivel nyomban megjelenik a karabiniéri és minden tré-

fa büntetése börtön. Serdületlen ifjak és tehetetlen aggastyánok már évek óta sínlódnak börtönökben ama bünyükért, hogy a terror ellenére németeknek vallották magukat és részt vettek kulturális mozgalmakban. Ezekre a szerencsétleneknek pereit egyik esztendőről a másikra halasztják, úgy, hogy már évek óta még min dig csak vizsgálati fogságban vannak.

Külföldön tudják ugyan, hogy Olaszországban a kisebbségek helyzete nem a legrózsásabb, de az elnyomás fokáról csak annak lehet fogalma, aki megfordult a helyszínén és ottan iparkodott adatokat gyűjteni. Ugy a szlovéneknek, mint a németeknek vannak ugyan képviselőik a római parlamentben, azonban ezek életük ket kockáztatnák, ha komoly harcot indítanának. Wilfan József dr., az olaszországi szlovének vezére kezdeményezte ugyan a nemzetközi genfi kisebbségi konferenciát, otthon azonban kénytelen voltos elmélkedésre szorítkozni, hogy elkerülje a fascista törzsurásait, vagy legjobb esetben a ricinusolajat.

Feleséggyilkosság Mikalán.

Családi perpatvar, amely a feleség súlyos sebesülésével végződött.

(Saját tudósítónktól.) Megdöbbentő gyilkossági kísérlet tartja izgalomban Micalaca község lakosságát. Ma reggel Negru János ottani munkás lakásából fájdalmas hörgést hallottak ki a lakók. Behatoltak a lakásba és közvetlen az ajtó előtt hatalmas vértócsában fetrengett Negrúné. Azonnal orvost hívtak, aki megállapította, hogy a szerencsétlen asszonyt altestén veszélyes szúrás érte. A szúrás konyhakéstől származott, amely ott feküdt az asszony teste mellett. A gyilkossági

kísérletről értesítették az aradi mentőket, akik az eszméletlen asszonyt beszállították a kórházba. A csendőrség megindította a nyomozást, de Negrúnét még nem lehetett kihallgatni. A ház lakóinak vallomása szerint, hajnal tájban nagy veszekedés zaja hallatszott ki Negrúné lakásából s rövid idő múlva a férj izgatottan eltávozott. A csendőrség megindította a nyomozást a férj kézrekerítésére, aki eltűnt Micalacáról. Valószínű, hogy a gyilkossági kísérletet Negru János követte el.

Pénteken feloszlatják a magyar nemzetgyűlést

Bethlen miniszterelnök bejelentette a választásokat, amelyek december első felében lesznek

(Budapest, november 10.) A magyar politikai életben nagy izgatottság uralkodik, minden párt, minden politikus a közeledő választások idejét találgatja. A kormányparti és ellenzéki képviselők egyrésze felkereste gróf Bethlent, aki azonban mosolyogva tért ki a kérdés elől:

— Majd meglátjátok, hogy mi lesz.

A parlamentben ma már az a verzió is elterjedt, hogy meghosszabbítják a képviselők mandátumát, ami ellen főleg a szociáldemokraták tiltakoztak. A helyzet egyelőre bizonytalan, némi világgosságot csak Bethlen tegnapi beszédének egyik része hozott; a felsőházi javaslat ügyében tartott beszédében a következő kijelentést tette a magyar miniszterelnök:

— Azt állították a tulajdonlóról, — mondotta Bethlen — hogy itt a kormány részéről játék folyik, mert a kormány a felsőházi javaslattal a Habsburg-restaurációt készíti elő. Hát itt igenis játék folyik, azonban az ellenzék részé-

tumra sem adott határozott választ. Azonban a hírt beavatott körök valószínűnek tartják, mivel tudott dolog, hogy Bethlen Karácsony előtt még a pótválasztásokat is le akarja bonyolítani.

Szent Mihály lovagok ünnepe

Bucurestiből jelentik: Mint már megírtuk, a Julianus naptár szerinti Szent Mihály napján Őfelsége vacsorát adott a Szent Mihály-rend lovagjainak a tiszteletére. A vacsorán szóbakerült a rend alapításának közeledő tíz éves évfordulója is, amelynek következtében aztán mára a lovagok egy négy tagból álló küldöttsége, Brosteanu, Rujinski és Ghiculescu tábornokok és Boerescu őrnagy kihallgatáson jelentek meg Averescu tábornok kormányelnök előtt, akit arra kértek, tegye lehetővé, hogy a rend fennállásának tizedik évfordulója alkalmával, december hónapban egy nagyobb szabású ünnepséget rendezhessenek, amely alkalommal a rend lovagjai egy értékes emléket nyújtanak át Őfelségének.

Temesvári leány kalandja Aradon.

Egy kávéházi multság különös epilógusa.

(Saját tudósítónktól.) Különös botrány játszódott le az éjszaka folyamán egy aradi mellékútcában lévő kávéházban. Egyik asztalnál egy több tagból álló társaság mulatott, amelynek egyik tagja egy elegánsan öltözött hölgy volt. Rengeteg ital elfogyasztása után a hölgy annyira részeg lett, hogy valósággal elvesztette öntudatát. A társaság tagjai, akik látszólag józanok maradtak, zárórakor eltávoztak a kávéházból és magukkal vitték a lerészegedett nőt is. Hajnal tájban Mihut aradi rendőrtiszt találta meg az asztalján a kávéházban mulató nőt és bevitte a rendőrségre. Amikor kijözanódott, elmondotta, hogy Szalal Etelkának hívják és Timisoaráról jött Aradra. A kávéházban vacsorázás közben ismerkedett meg a társasággal, többre nem emlékszik. Tarcájában tizenhét millió magyar koronát találtak és azt mondta, hogy husz millió és három dollár volt tarcájában. A titokzatos társaság felkutatása iránt a rendőrség megtette az intézkedéseket.

— Kirabok törvényszéki elnök. Chisinauból jelentik: Az elmúlt éjtel egy Rubin nevű többszörösen büntetett betörő betörő Grimalski törvényszéki elnök lakásába, ahonnan több mint százezer lej értékű ékszereket lopott el. Távozásakor azonban egy rendőrszembe botlott bele, aki felismerte a hírhedt betörőt s előállította a rendőrségre, ahol aztán kiderült: újabb gaztette is. Rubin azt vallotta, hogy a betörést bosszúból követte el, mert a törvényszéki elnök eddig már négy ízben ítélte el szokatlannul súlyos börtönbüntetésre.

H I R E K.

Tűzveszedelemben

a gyoroki Csángó-telep.

(Saját tudósítónktól.) Egy 13 éves leányka hűsága majdnem veszedelembé döntötte a Gyorok melletti Csángótelepet. A telep Kajtor nevű gazdálkodójának 13 éves kislánya tegnap a haját akarta kitérni. Ezért az udvaron nyit tüzet rakott hogy a sütővasat megmelegítse rajta. A nagy szél a szikrákat egy közelben álló szalmakazalhoz röpítette, amely hamarosan tüzet fogott. Néhány pillanat alatt lángokban állott a szalmakazal. Szerencsére a már beállott munkahány következtében ottmaradt csángómunkások hamar észrevették a veszedelmet és teljes erővel az oltásnak láttak. Nagy munka után végre sikerült lokalizálni a tüzet, amely veszedelemmel fenyegette az egész telepet, amelynek majdnem minden háza négyfeles és így könnyen lángra lobban.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai hivatal jelentése szerint borús, esős idő várható.

— **Udvari pályás.** Bucurestiből jelentik: A királyi udvar nyolc napos udvari pályás rendezést az orosz király halála miatt.

— **A hadügyminiszter cáfolta a lemondását.** Bucurestiből jelentik: A Tumba értesülése szerint Mircescu tábornok a következőket jelentette a lemondásának hírével: Állítólagos lemondásom híre nagyon meglepett. Meghittet kaptam a hadsereg reorganizálására és komoly felszerelésre és így nincs jogom lemondásom gondolni feladatom elvégzése előtt. Félben a helyzetben egy lemondásról szólnak tekintenek vállalt kötelességem előtt.

— **Rákosi Jenő 84 éves.** A magyar újságírók szövetsége november 12-én ült össze a Rákosi Jenő Magyarországi Kultúrta Szövetsége nagy tisztelettel ült meg az ősz Rákosi Jenő születésnapján. Rákosi Jenő, aki a magyar nyelv és irodalom terén a magyar közéletben, még ma sem tette le nemes fejevérét, amely annyi sok szép akció és gondolatot termelt és amely még ma is élénk részt kér magának a mai Magyarországi újságírók munkájában. A hatalmas erővel és lendülettel kitöltő nagy agyán köré csodálattal gyűlnek össze azok, akikből még nem veszett el a tehetség, a szellemi erő tisztelése. Minden magyar kultúrember meghatottan gondol az ősz Rákosi Jenő meg nem görnyedt, nemes alakjára a ritka jubileumkor.

— **A szűk fiókjára.** Bucurestiből jelentik: A hadügyminiszter törvényjavaslatot készít elő, amely a szűk részére előírt fiókjait aranyparitásra emeli fel.

— **Megszavazták a magyar felsőházi javaslatot.** Budapestről értesültek: A nemzetgyűlés mai ülésén a felsőházi javaslat hátralevő szakaszait néhány hozzászólás után részleteiben is megszavazták.

— **Világhírű baritonista halála.** Berlinből jelentik: Schwartz József világhírű baritonista hosszabb szenvedés után, operáció következtében negyvenöt éves korában ma Berlinben elhunyt.

Ülést tartott a Magyar Párt elnöki tanácsa

Uj szervezeti szabály készül. — Az iskolai sérelmek orvoslása.

(Cluj—Kolozsvár, november 10.) Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa e hó 10-én ülést tartott, amelyen dr. gróf Bethlen György elnöklété alatt jelen voltak: dr. Inczédi Joksmann Ödön ügyvezető alelnök, Sándor József és gróf Teleky Artur alelnökök, dr. Ferenczy Géza, dr. Gabányi Imre, dr. Gyártás Elemér, dr. Paál Árpád, dr. Roth Hugó, Ugron István és dr. Várady Aurél elnöki tanácsstagok, valamint dr. Deák Gyula főtitkár. Az elnöki megnyitó után a Magyar Ház ügyével foglalkoztak és tudomásul véve a jelentést, bizottságot küldtek ki a további lépések megtételére. A bizottság elnöke dr. Inczédi Joksmann Ödön. A gyergyószentmiklósi nagygyűlés határozata alapján foglalkozott az elnöki tanács a szervezeti és ügyviteli szabályzat kérdésével és a tervezet kidolgozására dr. gróf Bethlen György elnöklété alatt bizottságot küldtek ki, amelynek tagjaivá dr. Balogh Arthur, Dobay Péter kisgazda, dr. Ferenczy Zsigmond, dr. Krenmer Miklós, Kocsán János, Kun Richárd, dr. László Dezső, Molnár Imre, dr. Roth Hugó, Sán-

dor József, dr. Szentiványi József, Szabó Béni, gróf Toldalagi Mihály és dr. Weisz Sándor, kérték fel. Tudomásul vette az elnöki tanács Sándor József alelnöknek a brassói székely társaság jubiláris ünnepségeiről tett jelentését. Az elnöki jelentés kapcsán megbeszélés tárgyává tették az általános politikai helyzet is.

Tudomásul vette az elnöki tanács az ügyvezető alelnöknek a szervezeti munkálatok megindításáról tett jelentését, amelynek kapcsán megállapította a romániai magyarság összehívásának szükségességét és annak fogantatását. A Bucurestiben folyó hó 14-én tartandó iparügyi kongresszusra a magyar iparosság érdekeit képviselőként dr. Gyártás Elemér, Szakács Péter s dr. Weisz Sándor parlamenti tagok fognak megjelenni. Beható tárgyalás alá vette az elnöki tanács a legújabb iskolai sérelmeket is, amelyek orvoslása érdekében a szükséges lépések megtételére a parlamenti csoport utasítást kapott. Az ülés este 7 órakor ért véget.

Lefebre asszony most már jól alszik.

Meggyilkolta a menyét, mert gyűlölte. — Borzalmak egy halálos itélet körül.

Marie Lefebre egy gazdag párisi vénasszony, akit most halálra ítélek, mert másfél évvel ezelőtt fia szemeláttára megölte ifjú menyét. A tárgyaláson a gyilkos anyós nem tudta indokolni tettét, csak ennyit tudott felelni: megölte, mert gyűlölttem, mert meg kellett ölnöm. De miért? Csodálkozva néz körül. Nem értik? Gyűlölte. Ez az asszony, tudott gyűlölni hisztéria nélkül, szívósan, engesztelhetetlenül. Isten tudja, mit gyűlölt abban a fiatal teremtésben?

Ha volt valaha előre megfontolt szándéku bűncselekedet, akkor Marie Lefebre tette bizonyosan az volt. Naplója beszámol az álmatlan éjszakákról:

„Ugy gyűlölöm — írja egy helyen — hogy elfelejtem a gyomorfájdalmaimat, ha rá gondolok!”

Más helyen: „Arról álmodtam, hogy megölttem, hogy megfojtottam és vízbe dobtam... Ha ezt álmodom: utána nyugodtan tudok tovább aludni!”

Amikor megtudja, hogy a gyűlölt leány anyja lesz, nem habozik tovább. Sétakocsizásra mennek

— **Pénztárvizsgálat az aradi városházán.** Ma délelőtt pénztárvizsgálatot tartott dr. Angel István titkár bizottsági elnök. A pénztárt a legnagyobb rendben találta és kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy 48 óra belül számszerű adatokkal fogja igazolni a nyilvánosság előtt, hogy Aradváros pénzügyi rendben vannak.

hármasban. A fiu vezető az autót. Ősz van.

— **Hajts a „Solitude” felé** — parancsolja az anyja.

És amikor az erdőbe érnek, előrántja a revolvert és nyugodt célzással agyonlövi az „Idegen nőt”.

A fiu felordít a kormánykérdésnél:

— Anyám, mit tett? Ezért bűn hódni kell...

— Akkor tértem magamhoz — vallja később a tárgyaláson.

S ettől a pillanattól csodálatosan megnyugszik. A jajveszékeltő fiunak megparancsolja, hajts on a csendőrség felé. Önként jelentkez és szóltanul megy a fogházba. Néhány hét múlva levelet ír családjának.

„Képzeltétek, megjött az álom... Kitűnően alszom és a gyomorom sem kínozz...”

Az esküdtzék halálos ítéletét hangtalanul, meglepedés nélkül fogadta. Semmi sem érdekli már, jól alszik, jól eszik. Annak az embernek nyugalmával megy a vénpadra, aki elvégezte dolgát az életben. Marie Lefebre meghajtja fejét s megkönnyebbült szívvel buzgón és őszintén imádkozik.

— **A bánya halottja.** Clujról jelentik: Ma délelőtt halálos szerencsétlenség történt Kolozsvár határában. A Sebestély Dávid tulajdonát képező Monostori-uti kőbányában a leomló földréteg maga alá temette Oltean Juon munkást, akinek már csak hulláját sikerült kimenteni. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség szigorú vizsgálatot indított.

— **Ferenc Ferdinánd fia házasa.** Bécsből táviratozzák, hogy a Stunde értesülése szerint Ferenc Ferdinánd meggyilkolt trónörökösnek legidősebb fia, Hohenberg Miksa herceg, november tizennegyedikén feleségül veszi Waldburg-Zeil grófnőt. Az esketési szertartást Münchenben tartják meg a grófi család kastélyában. Münchenben az esküvő idejére nagy ünnepségeket terveznek, amelyekben a volt osztrák császári ház számos tagja is részt vesz.

— **Merénylet a belga igazságügyminiszter ellen.** Brüsszelből jelentik: Hymans igazságügyminiszter ellen merényletet akart elkövetni a brüsszeli elmegyógyintézet egyik nemrég kiszabadult ápolója. A merénylő azonban komolytalan volt, amit az is bizonyít, hogy a merénylő maga értesítette az igazságügyminisztert arról, hogy el fogja tenni láb alól. A rendőrség a merénylőt lefartóztatta.

— **Halálozás.** Özvegy Margold Adolfiné született Berger Borbála aradi uriaszony 83 éves korában tegnap este hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél három órakor lesz a felső temető halottsházából.

— **Mozgolódnak a bolgár komitácók.** Bucurestiből jelentik: A hatóságokhoz érkezett jelentések szerint a bolgár komitácók a határmentén megbeszéléseket tartanak utolsó betörések megszervezésére.

Lopott dícsőség.

— **Milyen büntetés az az opera.** A hősnő elénekelt az áriát, azután törtnek az öklök és viszik a börtönbe. Nem tudná megmondani, hogy miért?

— **Mert az ária amit énekelt, lopott...**

— **Kettős gyilkosság a mexikói szenátusban.** Newyorkból jelentik: A mexikói szenátus mai ülésén Hansiap és Estinoza szenátorokat a szenátus folyosóján agyonlőtték.

— **A vingai román templom felszentelése.** Vingáról jelentik: Az új vingai görög keleti román templom, amely Vingának egyik legimpozánsabb épülete, immár teljesen elkészült és a templomépítő bizottság most vette át a vállalkozóktól és a különböző iparosoktól az épületet és a belső berendezést. Az új templom ünnepélyes felszentelését nagy pap szegédlettel vasárnap, november 14-én fogja végezni Comsa Gergely aradi püspök.

— **Megölte a villanyáram.** Szabó Mihály huszonkilenc éves munkás tragikus körülmények között halt meg az aradi közkórházban. Szabó egy nincében dolgozott, ahol véletlenül hozzáért az elszakadt villanyvezetékhez. Az áram keresztülfutott testén és a szerencsétlen ember elvezítette eszméletét. A mentők a közkórházba szállították, ahol anélkül, hogy eszméletre tért volna, az éjjel kiszenvedett. A vizsgálat megindult, hogy a halálos szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— A görög választások végeredménye. Athénből jelentik: A görög belügyminisztérium hivatalosan közli a következő végleges választási eredményeket: A köztársaságiak 18, Kasszandarisz, Mihalokopulusz és Papanasztaziu csoportja, tehát a köztársasági unió 165, a néppárt 65 és a szabadvélemény pártja, amely Darnardisz és Metaxes vezetése alatt áll 47, a kommunisták 7 mandátumot kaptak. A többi csoport összesen két mandátumot nyert el.

— Betörés Aradon. Kontsek Lajos Arad-ségai cipészmeister feljelentést tett a rendőrségen, hogy az északkeleti irányban az ablakon keresztül betörték lakásába és onnan nagyvértékű leheleműt loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Harangszentelés Paulison. Fényes egyházi ünnepség lesz csütörtökön délelőtt Ujpálos községben, ahol csütörtökön avatják fel a község lakosságának áldozatkészségéből vásárolt új harangot. A felavatási ünnepséggel egyidőben nagy szabású bucsú is lesz.

— Mária-Nosztára vizik Lédernét. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a Kuria nemrégiben tárgyalta Léderer Gusztávné gyilkossági ügyét és helybenhagyta a tábla ítéletét, amely életfogytiglani fegyházzal sújtotta a bestiális asszonyt. A Kuria ma küldte le a harminc gépírással oldatra terjedő ítéletet a törvényszék Denk-tanácsának, amely első fokon ítélkezett Lédererné felett. A Denk-tanács két hét múlva hirdeti ki az ítéletet Lédererné előtt, akit karácsony után szállítanak el Mária-Nosztára.

— Budapesti tanácsnok tragikus halála. Budapestről jelentik: Öt nappal ezelőtt történt, hogy a főváros közgyűlése Kabdebó Gyulát műszaki tanácsnokká választotta. Ma pedig Kabdebó Gyula váratlanul meghalt. Kabdebó Gyulát megviselték a választás izgalmai és azóta folyton gyengülkedett. Ma délután a város házában egy szakbizottságban referációt tartott, amikor hazament, feleségének rosszullétről panaszkodott. Szinnyei orvostanárt hívták hozzá, aki azonban már nem segíthetett. Kabdebó tanácsnok rövid szenvedés után meghalt. Az ötvenkét éves Kabdebó a magaslépcsőnek egyik elismert kiválósága volt. Jelentékeny érdeme van abban, hogy Budapest mihamarabb ki fog kerülni a lakásnég nyomoruságából, mert az év elején a tanács a községi lakásépítő akció vezetésével bizta meg, aminek a kiváló szakember mindebben tökéletesen megfelelt.

— Gyilkos vihar. Washingtonból jelentik: A város környékén, Laplandban óriási vihar dühög. A vihar számos házat döntött romba. Tizennégy iskolagyereket meghalt.

November 25-én ül össze Arad város tanácsa

A belügyminiszter elrendelte az alakuló ülés megtartását.

(Saját tudósítónktól.) Hosszas szünet és bizonytalanság után ma délelőtt megérkezett Aradra a belügyminiszteri rendelet az aradi városi tanács összehívására. A belügyminiszter rendeletét az aradi prefektúra kapta s a rendelkezés a városi tanács alakuló ülését november 25-ikére tűzte ki. A rendelet, amelyet a prefekturáról azonnal a városházára továbbították, 29.557—1926. számot viseli és a következőket tartalmazza:

Comisia Interimare — Arad.

Aradváros tanácsa november 25-ikére hívandó össze az alakuló ülés megtartására, hogy a közigazgatás egységesítéséről szóló törvény 27-ik szakasza értelmében eleget tegyen az előirt formalitásoknak, megválassza a három polgármester-jelöltet és a permanens delegációt. Kérjük a szükséges intézkedések megtételét.

A rendelet nyomán Angel Ist-

ván dr. Interimare Bizottság elnöke azonnal kiadta a rendelkezést a megfelelő előkészületek megtételére. Az elnök kijelentette, hogy most már csak a 16 hivatalból ki-nevezett tanácsstag neve szükséges, hogy nekik is elküldhesse a meghívókat a tanácsülésre. Valószínű, hogy a névsort a Bucurestből hazaérkező Boneu Vasul prefektus hozza magával. A tanácsülésre szóló meghívók hétfőn mennek szíjjel, hogy a törvény előírásai szerint a tanács tagjai nyolc nappal az ülés előtt kézhez kapják azt. Az alakuló ülés tárgyszorozatán nem szerepel más, mint az eskü letétele, a mandátumok igazolása, a három polgármesterjelölt és az állandó bizottság tagjainak s pótagjainak megválasztása. Miután most már bizonyos az alakuló ülés megtartásának dátuma, valószínű az a körülmény is, hogy decemberben már választott polgármester és tanács vezeti Aradváros ügyeit.

Kettős rablógyilkosság Bucurestiben

(Bucuresti, november 10.) Ma éjjel a Calza Dubestiu levő lakásokon ismeretlen tettesek vasdoronggal agyonütötték Rosch Abraham korcsmárost és feleségét. Az áldozatokat szeloccsantott agyvelővel találták meg a szomszédok, akik a dulakodás zajára lármát ütöttek és behatoltak a lakásba. A hatóságok a helyszínen egy vasdorongot és több ruhadarabot találtak, amelyeket a gyilkosok sietségükben otthagytak. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Megelevenedik egy Verne-regény.

Utazás készül a Holdba. — Két tudós fantasztikus kísérlete.

(Saját tudósítónktól.) Minden diák elolvasta annak idején Verne Gyula: Utazás a holdba című fantasztikus regényét, azonban arra még legmerészebb álmukban sem gondoltak az emberek, hogy a kísérlet akár teljes egészében, akár részletben valaha is sikerülhetne. Érdekes azonban, hogy most a nagy regényíró fantasztikus álmának megvalósítására készül egy tudományos társaság, amely „A Világegyetem Kutatóinak Egyesülete” címen alakult Bécsben. A társaság terve az, hogy a holdba egy rakétát lőnek. Ezt a tervet, illetőleg annak megvalósítási feltehetőleg két tudós, az amerikai Godard és az erdélyi Oberth kutatásaival és számításaival támasztják alá. Mindkét tudós bebizonyította — papíron — hogy a mai technikai előrehaladottság mellett nem lehetetlen egy olyan robbanóanyagot elkészíteni, amely egy rakétát egészen a holdig képes felhőzni.

A kísérlet tervét az ismert bécsi tudós dr. Hoeff Ferenc vetette fel és a megvalósításra vonatkozólag a következőket jelentette ki az Aradi Közlöny bécsi munkatársának:

— Az első kísérletet a hold elérésére egy hat kilogram villám-

fénnyel (Blitzlicht) töltött rakétával próbáljuk meg. Természetesen ebben a rakétában ember nem lehet bezárva. A rakétának ujhold idején kell érkeznie rendeltetési céljához és ott a holdban kell majd a villámfénynek szétrobbania is. Az eddigi matematikai számítások szerint egy másodpercenként 11.2 kilométer kezdősebességgel haladó rakéta 97 óra alatt érne el az átlagosan mintegy 400.000 kilométernyire levő holdat. Miután megfelelő vegyszerekkel ezt a kezdősebességet még fokozni lehet, tehát a rakéta még rövidebb idő alatt is elérheti a holdat. Ez a holdrakéta 5000 kilogrammot nyomna és ára mindössze 2000 aranyárka lenne. Ezzel az aránylag kis összeggel fogjuk bebizonyítani az emberiségnek, hogy a hold elérése ma már nem utópia, hanem — úgy lehet — megvalósítható kísérlet.

A társaság elhatározta, hogy a tervet a lehető legrövidebb idő alatt megvalósítja és sokan már arról álmodoznak, hogy ha ez a kísérlet a várakozáshoz képest sikerül is, már nem lesz fantasztikum Verne Gyula regénye sem, s talán az embernek is sikerül elérnie a holdat.

— Kitört egy vulkán. San Salvadorból jelentik: Az Isalco vulkán ismét kitört. A lávatömeg rázudult Mantazana vidékére, eddig 87-en vesztették el életüket. Az egész vidék lakossága menekül.

— Soffőrvizsga Aradon. Az aradi rendőrprefektúra ismétellen felhívja azokat a kerékpártulajdonosokat, akik még igazolványaikat nem vették át, hogy haldéktalanul jelentkezzenek igazolványaikért, mert a rendőrség — parancs szerint — az igazolvány nélküli kerékpárosokat előállítja a rendőrségen. Egyben a közlekedésügyi ügyosztály értesíti az érdekelteket, hogy a legközelebbi soffőrvizsga november 24-én délelőtt 10 órakor lesz és a kérvényeket a szükséges okmányokkal felszerelve november 20-ig nyújtásuk be, mert a későbbben jelentkezők kérvényvel nem vétetnek figyelembe. A vizsga román nyelven.

— Magyaránva vasúti baleset. Közös Amerikában. Newyorkból jelentik: Súlyos vasúti katasztrófa történt Houstonnál, ahol a személyvonat egy mozdonnival ütközött össze. A katasztrófának kilenc halott és 27 sebesült áldozata van.

— Peches mulatság. Clujból jelentik: A cluji hadbírósg ma délelőtt tiltott határátlépés miatt egy havi fogházra ítélte Takács József Biharkeresztes melletti gazdálkodót, aki ittas állapotban eltévesztette az utat és véletlenül Magyarországra ment át.

— Tizenkét új ház Aradon. Az interimár bizottság mai ülésén 12 házépítést hagyott jóvá. Az építkezések mind kisipitkezések.

— Bársonvok, szövetek, flanelok legolcsóbban Strasser cégnél kaphatók.

— A Gyáriparosok Szövetségének aradi fiókja e hó 14-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara dísztermében ülést tart, melynek tárgya az iparpártolástról szóló új törvénytervezet ismertetése. Előadó: dr. Rácz Sándor. Vendégeket szívesen látunk.

Liliputi plüssé ajándék 15 peró alatt készült Koll és Krausz Árd

— Dr. Róna orv., gége- és fül-orvos Str. Moise Nicoara (vok Petőfi-u.) 17. sz. alá költözött. (Simay-gőzfürdő mellett.)

Aldott állapotban levő nők és fiatalok a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás főképviselői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Mesedélután rendez november 21-én a Növédelmi Hivatal.

HA LAPUNK részére közölni valóját van, telefonon is bemozdhatja. TELEFON SZÁM 151.

KÖZGAZDASÁG.

Harcok a német kölcsönajánlat körül.

(Bucuresti, november 10.) A kormányhoz közelálló lapok ma megerősítik azt a híradást, hogy a német kormány ajánlatot tett egy a CFR. vonalainak rendezésére felhasználandó kölcsön folyósítására. Az adandó kölcsönt a kormány garanciája mellett a Wolff Ottó bankház adná, amely pénzintézet nevében dr. Kind. a bank ügyésze folytat tárgyalásokat Bucurestiben. A Cuvantul erre vonatkozólag úgy értesül, hogy a kormány szívesebben venné, ha a német kölcsön vagonok és lokomobílok formájában történne, viszont azonban a tárgyalásokat nagyban megnehezíti az a körülmény, hogy a bankház na-

gyobb szállítások monopolizálására kér koncessziót. A román sajtó egyébként szimpatikusan fogadja a németek ajánlatát és figyelmezteti a kormányt, hogy reális megállapodás esetén ez a kölcsön igen nagy előnyöket jelentene az országra nézve, amelynek vasuti vonalai már a lehető legrosszabb állapotban vannak s némi áldozatok révén is itt az utolsó pillanat, hogy azokat rekonstruálják. Ezzel szemben a Cuvantul tiltakozik az ajánlat elfogadása ellen, mert dr. Kind volt az, aki annak idején Tancred Constantinescuval kötött megállapodások alapján történt vasuti szállítások alkalmával megkárosította a román államot.

Zürichben 2.87, Párisban 175.0 a lei.

Helyi valutaárak. (November 10.) Pénz: Márka 42, dollár 180, angol font 840, francia frank 5.60, lira 7, cseh korona 5.20, magyar korona 405, dinár 3, osztrák schilling 25, svájci frank 34. — Áru: Márka 43, dollár 182, angol font 860, francia frank 5.80, lira 7.50, cseh korona 5.10, magyar korona 395, dinár 3.10, osztrák schilling 25.50, svájci frank 35. **Kifizetések:** Berlin 43.15, Amsterdam 72.50, Newyork 180.25, London 878, Páris 5.94, Milánó 7.67, Prága 5.38, Budapest 393, Zágráb 3.20, Bécs 25.53, Zürich 34.90. Irányza: szállár.

Zürichi tőzsdenyitás. (November 10.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.35, Newyork 518.50, London 2513.50, Páris 16.45, Milánó 21.55, Prága 15.37.50, Budapest 72.70, Belgrád 9.15, **Bucuresti 2.85**, Varsó 57.50, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdézárás. (November 10.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.35, Newyork 518.62.50, London 2513.50, Páris 16.55, Milánó 21.55, Prága 15.37.50, Budapest 72.70, Belgrád 9.14, **Bucuresti 2.87**, Varsó 57.50, Bécs 73.25.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (November 10.) **Kifizetések:** Páris 5.84, Berlin 42.80, London 873, Newyork 179.50, Milánó 7.58, Zürich 34.80, Bécs 25.40, Prága 5.34. — **Valuták:** Napoleon 730, márka 43, leva 1.30, török lira 0.92, angol font 885, francia frank 6.05, svájci frank 36, olasz lira 7.70, drachma 2.10, dinár 3.10, dollár 182, longyel zloty 20, osztrák schilling 26, magyar korona 26, cseh korona 5.15.

→ Meghosszabbították a román alattvalóknak Ausztria elleni követeléseinek bejelentését határidejét. A kereskedelmi és iparkamara közli a külügyminisztérium leírata alapján, hogy a Párisban székelő román-osztrák vegyes arbitrázsbizottság a románialattvalóknak Ausztria elleni követeléseit bejelentésének határidején folyó évi december hó 15-ig meghosszabbította. A bizottság hatáskörébe tartoznak a háború idején Ausztria, illetve annak katonai és polgári hatóságai részéről történt rekvizitálások, elkobzások likvidálása, az osztrák kormány részéről be nem tartott szerződések ügye és a többi függő kérdések. A bejelentések és a mellékeltekmányok nyolc példányban fran-

cia nyelven adandók be Jean Popescopion, agentul guvernului roman la legationea romana din Paris (17 Rue Brémontier XVII). A kereseteknek tartalmazniuk kell a tényeket és megjelölni a bizonyítékokat világosan, pontosan és tökéletesen. Akik helyben nem tudják francia nyelven a beadványokat elkészíteni, elküldhetik román nyelven is, a fordítási költségek azonban a beadót terhelik. — Tekintettel arra, hogy sok kereset rosszul szerkesztetett meg, az érdekeltek helyesen cselekszik, ha a kereseteket legkésőbb december 1-ig beküldik fenti címre, hogy az esetleges javításokat ben ne eszközölhessék és a kitűzött határidőre a kereseteket bevezethessék.

Rádió-műsor.

Csütörtök, november 11. Bécs. 11. Hangverseny bemondás szerint. — 16.15. Lepuschitz Paul hangverseny-énekes koncertje. — 20.05. A Tautenhayn-kamarakvartett hangversenye. — Grác. A bécsi program továbbítása. — Milánó. 16.35. Jazz-band. — 21. Zenekari hangverseny. Műsoron: német klasz szikuszok. — 23. Jazz-band. — Zágráb. 17. Zenekari hangverseny. — 20. Tánczene. — Breslau. 22.15. Tánczene. — Róma. 17.15. Zenekari hangverseny. — 21. Színházi előadás, a színetekben humoros előadás. — Lipcse. 19.30. Mascagni „Parasztbecsület” és Leoncavallo „Bajazzók” című operájának előadása. — Frankfurt am Main. 16.30, 17.45. Zenekari hangverseny. Műsoron: új operettek. — 20.15, 21.15. Mozart-énekestély. — München. 13. A Rosenbergerkvartett hangversenye. — 16.30. Zenekari hangverseny. — 20. Filharmonikus hangverseny. — Budapest. 9.30, 12, 15. Hírek és közgazdaság. — 17.02. Az Operaház kamarazenekarának hangversenye. — 18. Művész estély Mihályffy Béla, Bleier Lilly hárfaművésznő, Bálint E. szavalóművész és Lux József közreműködésével. — 20. A „Vig szüveg” című Lehár-operett előadása. — Basel. 20. Vidám estély. — 20.30. Zenekari estély. — 21.20. Zenekari hangverseny.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg
Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghiza Birta 18. 16768
Cégtulajdonos: **VAJNA ADOLF.**

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat: Prefectura Judejului.

Kormánybuktatásra készül az ellenzék

Bucuresti-i vélemények szerint a liberálisok mozgatók az akciót.

(Bucuresti, november 10.) A parlamenti közeli megnyitásával kapcsolatos események ismét alkalmat nyújtanak az ellenzéki sajtónak arra, hogy a „floralai barátsági-paktum” detektál részzeit különféle hozzáadásokkal szellőtessék. A Cuvantul ugyanis nem tartja reális alapon nyugvónak a kormány erős bizakodását és úgy véli, hogy Averescu va banque-ot játszik a liberálisok támogatása dacára is, mert — mint kétkedve jegyzi meg — vajjon meddig tarthat Bratianu Ionel barátsága, aki most még inkább öhajja pártja kormányra-jutását? Vajjon a legkisebb ellenzéki vihar ereje nem fogja-e elfújni ezt a barátságot, hiszen feltehető, hogy ezt a kedvező alkalmat a liberálisok nem fogják kihasználatlanul hagyni? A lap nem adja meg erre a feleletet, de további következtetéseiben és az aktuális események mindössze tárgyilagos közlésével megsejteti a választ, annak a hozzáadásával, hogy a liberálisok már csak azért is sietve fogják kiaknázni az ilyen

esetet, mert a floralai megállapodások is azon az alapon jöttek létre — írja a lap — hogy amennyiben az ellenzék obstrukcióra határozna el magát, úgy — Bratianu Ionel elfoglalhatja az üresen hagyott kormányelnöki széket. Tehát most minden attól függ, mennyiben sikerül kivédeni az ellenzék támadásait, amelyek azonban — legalább a sajtók szerint — mindenáron kitartanak kormánybuktató tervük mellett. Erre pedig a legteljesebb biztatást a liberálisoktól kapják.

Legalább is erre a körülményre vall az is, hogy Bratianu Vintila és Duca volt külügyminiszter sorra látogatják az ellenzéki pártokat és beszédükben mindenitt a liberálisok közeli hatalomra jutását sejtetik. Sőt a galati-i liberálisklub vacsoráján Bratianu Ionel határozottan beismerie ezt a törekvésüket és kijelentette, hogy a floralai megállapodások értelmében elérkezett az idő, hogy Averescu átadja a hatalmat a liberálisoknak, akik elég erősek ahhoz, hogy ennek a követelésüknek érvényt is tudjanak szerezni.

Valóság lesz a mágusok aranycsinálása

Szenzációs felfedezések az atomok világában.

(Bécs, november 10.) Az atomok, a lehető legkisebb természeti egységek kérdése már évszázadok óta foglalkoztatja a tudományos világot. Rutherford angol tudósnak sikerült az atomok részecskéit lefényképezni.

Egy, évek óta Bécsben élő skán dináv tudós, Johann Petersen dr. most annyira tökéletesítette Rutherford-kísérleteit, hogy sikerült néhány perc alatt minden atomot elektronjaira bontani és ezt láthatóvá tenni. Petersennek sikerült megbontania a magnézium, gyémánt (szén), szilícium és berillium atomjait.

Petersen dr. eddigi szenzációs eredményeiről előadást is tartott és rendkívül elmés készülékének segítségével bemutatta a szétzúzott szén-atomokból kiszabadult hidrogén-részecskék fénylő pályáját. Azután hallhatóvá tette az atomok szétrobbanásával támadó végtelenül finom zörejt is. Az alumínium-atom robbanásának sok ézerszeresen erősített recsegését a nagy teremnek utolsó padsorában is tisztán lehetett hallani.

Az atomvilágban végbemenő katasztrófa emberi fül számára eddig észrevétlen maradt, elképzelhetetlenül finom zörejt hallhatóvá tételére elegendő volt egy pinzetta, amelyet Curie asszony, a rádium felfedezője küldött Párisból Petersen dr.-nak.

Petersen dr. az általa olyan csodálatos módon demonstrált eredményeket egy új eljárásnak köszönheti, amely még a lassu atom részecskék mozgásának megfigyelését is lehetővé tette. Annyi bizonyos azonban, hogy az atomok szétbontásának és az elemek átváltoztatásának hatásai egyelőre még korlátozottak. Tudományos körökben azonban Petersen felfedezéseinek óriási jelentőséget tulajdonítanak, mivel ezek révén köny-

nyen elérhetővé válik az eddig szétbonthatatlannak hitt elemek átalakítása.

Igy többek között elérhetőnek látszik az alchimisták régi célja: a mesterséges módon való aranykészítés. A felfedezések ugyan ma még csak tudományos jelentőségűek, de bizonyos, hogy csakhamar gyakorlati felhasználásuk is lehetővé válik és ez könnyen az egész világrend megváltoztatására vezethet.

Titokzatos halál Aracon

Állítólag bormérgezés történt.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap este Schmidt János aradi kádármester hirtelen összeesett s mire az orvos megérkezett, már halott volt. A halálesetet bejelentették az orvosi hivatalnak, ahonnan szokás szerint halottkém megy ki a helyszínre. A halottkém gyanús foltokat talált Schmidt János testen és erről jelentést tett az illetékes hatóságoknak. A nyomozás megállapította, hogy két héttel ezelőtt a kádármester egy Határ-uccai kocsmában bort ivott és azóta betegeskedett. A hatósági közegek megállapították, hogy a bort melyik hordóból mérték és a hordót lepecsételték. A halottat az ügyészség rendelkezése alapján felboncolják, mert valószínű, hogy halálát mérgezés okozta.

Az aradi Apollóban
ma utóljára
Napkelet hercege.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

Miért árverezik a Porcia-műkincseket.

Porcia Lajos gróf érdekes nyilatkozata a hitbizomány jelenéről és jövőjéről.

(Saját tudósítónktól). A bécsi lapok hasábas tudósításokban szárolnak be a karinthiai Porcia-grófi hitbizomány tulajdonát képező műkincsek önkéntes árveréséről. A rendkívül érdekes anyagával kapcsolatosan felkerestük a grófi családnak Aradon élő tagját, Porcia Lajos grófot, aki az európai érdeklődés felkeltő aktuáról és annak előzményeiről a következőket mondja:

— A Porcia-család 42.000 holdas hitbizománya a Müllstadti tó mellett fekszik; a Spittal an der Drau városcsücsében levő kastélyukat még 1918-ban eladták annak a nevezetes báró Klingernak, akinek nemrégiben az az ismeretes bírási családi botránya volt Orlov orosz menekülttel. A báró fivére lakik most a kastélyban, a melyről József főherceg az „Osztrák-magyar monarchia irásában és képmé” című munkájában mint a legsztább renaissance-stíli épületről emlékszik meg. A gyönyörű kastély vagyonaikat érő műkincseit eddig Klinger báró örizte és most a családi tanács határozatából önkéntes árverés alá kerültek. A műkincseket a kastély termek méreteihez készült hatalmas butorokból, óriási értékeket képviselő képekből áll, amelyek között nem egy Tizian és Tintoretto-festmény van, azonkívül drága mise-ruhák, szőnyegek és rengeteg történelmi nevezetességű tárgy kerültek eladásra.

— Miért határozta el a család a műkincsek eladását? — kérdeztük.

— Tekintettel arra, hogy a kastély új tulajdonos birtokába került — mondta a gróf — a családi kincseket el kellett volna osztani a családtagok közt. Mivel azonban a műtárgyak elosztását szinte lehetetlen úgy megszervezni, hogy abból bizonyos nézeteltérések ne keletkezzenek, leghelyesebbnek találtuk az önkéntes árverést, melyből a befolyt összegeket a hitbizományi vagyonhoz csatoljuk. Különben is a tárgyak szállítása, vámolása, megfelelő elhelyezése is elháríthatatlan akadályokba ütközött volna. Az ősök képei természetesen nem kerültek az eladott tárgyak közé, hanem azokat unokafivérem, Alfonso gróf olaszországi kastélyában helyeztük el.

— Ki most a hitbizományi házonélvezője?

— A latifundium majorescoja Porcia Aladár herceg, a mindenkori majoresconak ugyanis hercegi cím jár, míg a hitbizomány gondnoka báró Reinlein. A herceg most 60 éves, gyermektelen,

és így a latifundium vérományosa én vagyok, utánam — mivel egyes lezármazóm nekem nincsenek — unokafivérem, Alfonso gróf következik.

A B-listás tragédiája.

Megmérgezte magát és meghalt egy budapesti bankigazgató.

(Budapest, nov. 10). Vas Odön a Wiener Bankverein váci-uccal fiókjának volt főnöke, tegnap Semmelweis-utca 6. szám alatti lakásán morfinnal megmérgezte magát és néhány óra múlva meghalt. A 41 éves, életerős férfi sötét szándékát hozzátartozói közül senki sem sejtette. Tettének elkövetése előtt egész éjjel nyugodtan aludt ágyában s hajnali 4 óra tájban felesége arra ébredt fel, hogy Vas felgyújtotta a villanylámpát.

— Csak aludj nyugodtan — mondta suttogó hangon, fáj a fejem, beveszek egy aspirint.

Felesége el is aludt, de öt óra tájban erős hörgés ébresztette fel. Ijedten sietett férjéhez, aki iszonyú kínok között fetrengett ágyában. Azonnal a mentőkért telefonált, akik az öngyilkost beszállították a zsidó kórházba. Az orvosok mindent elkövettek, hogy megmentsek az életnek, de a mérge olyan gyorsan hatott, hogy Vas alig három órai haláltusa után reggel nyolc órakor kiszüvedett.

Az öngyilkos bankigazgató egész a múlt évig rendezett viszonyok közt, boldog családi életet élt. Ekkor az általános leépítések következtében őt is a B-listára helyezték és két és fél millió koronára havi nyugdíjjal akarták nyugdíjazni. Ő azonban inkább a végkielégítést választotta és a kapott 150 millióval divatszalonot nyitott, amelyet a felesége vezetett. — A vállalkozás azonban nem sikerült, a kapott pénzt csakhamar felémésztette és Vas, aki vonatkozott jómódu hozzátartozóihoz támogatásért fordulni, hirtelen elhatározással öngyilkos lett.

A szerencsétlen bankigazgató özvegyén kívül egy három éves árva hagyott maga után.

MOZI.

xx „Napkelet hercege” keleti dráma az aradi Apollóban. A nagyszerű és hatalmas arányú keleti dráma, a „Napkelet hercege” állandóan zsufolt házak mellett kerül vetítésre. — A kelet bűbájos szépsége festődik meg ezen a filmen, amely a keleti néplélek minden titokzatosságát, vadságát és mélyleges lelki kultúráját hozza el a nyugati légkörbe. A film főszerepét Claire Winsor alakítja, akinek ragyogó szépségénél csak játékművésze pompázóbb. A nagyszerű film csütörtökig marad műsoron. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Fentélig vetít az aradi Uránia az „Irgalmas nővér” című drámát. A szerdai bemutató óta állandóan zsufolt házakat vonz ez a kiválóan megkonstruált slágerdráma. A darab kényes témája valósággal művészi jelenítésben kerül filmre. Bizarr helyzetek és megható, szívbemarkoló jelenetek fakasztanak meleg érdeklődést és forró könnyeket a néző lelké-

ből. A főszerepet Mindszenty Mária alakítja ebüvödé hatással. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az aradi Apolló péntektől mutatja be a „Hamvazó szerda” című szenzációs nagy katonai filmet, melyben a főszerepet Bern Aldor és Claire Romer, továbbá Lya Eibenschütz játszik.

NYILTÉR.

Az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátaiak nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethetlen jó édes anya, anyós, nagyanya, dédanya, rokon és jó ismerős

özv. Margold Adolfné

szül. Berger Borbála

f. évi nov. 9-én este 1/9 órakor, életének 83-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 11-én délután 1/3 órakor fognak az „Eternitáta” felső temető gyászbából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint ugyan az ottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 17-én délelőtt 9 órakor, fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése osondes, drága emléke áldott legyen.

Arad, 1926. nov. hó 9-én.

özv. Bund Aurélné szül. Margold Borbála, Margold Leopoldina, Margold Lajos gyermekei, Margold Lajosné szül. Zachariás Malvin menyje, Bund Ilona férjezett Abaffy Jenőné, Bund Emma férjezett Institoris Ferencné, Margold Lenke, Margold László unokái. Abaffy Jenő és Institoris Ferenc unokák férjei. Institoris Ferike, Institoris Emike, Abaffy Aurélka, Abaffy Bandika, dédunokái. Zachariás Ernő és Korber Malvin nászok és az összes itt és távol levő rokonok.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonoknak, ismerősök és jóbarátoknak, kik feleségem, illetve leányunk temetésén résztvettek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, részvételükkel mérheterlen fájdalommonk enyhíteni igyekeztünk, különösképen az aradi bádogos főnök uraknak és alkalmazottaiknak ezuton mondunk hálás köszönetet. 6774

Lengyel Gyula és Kádas-család.

Figyelem!

Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 2. sz. alatti házban levő teljesen ujonnan berendezett

„LOCARNO” húscsarnokban mindenkor elsőrendű borju, marha és sertéshusok, felvágottak kaphatók pontos kiszolgálás mellett. Figyelem a cégre!

Kiakar érettségizni?

Osszevont magánvizsgát tenni?

Teljes anyagi felelősséggel előkészít

BOROSS-GARDOS TANITÉZET
BUDAPEST, Rákóczi-ut 57/a. Internátus.

Ujmikelakán

telkek kedvező fizetési feltételek mellett eladók.

Bővebb felvilágosítást:

SZABÓ-drogériában Arad, Bulev. Regina Maria 12. 6774

VÁSÁRIOK

és eladók legelőnyösebb áron mindenféle bel- és külföldi értékpapírt.
BALÁZS GYULA OLJ,
Strada Regina Maria No. 32.

Városháza

szónökségében két és háromszobás garzonlakás, irodának vagy lakásnak K I A D Ó,

Uranal-iroda Arad, főpostával szemben

A volt Batthyány-uccában

nagyon szép 2 szobás lakás igen olcsó bérrel, hosszú szerződéssel átadó. Megbízott;

Györfly „Mures”-irodája Arad, Str. Urad

LUNGSRAM
a legjobb audioncső!
Minden szaküzletben kapható!

Nagyobb

kifutó fiu
nappalra

Jó fizetéssel a zonnal felvételik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Az aradi Urániában
ma
Mindszenty Máriaival
a főszerepben
Irgalmas nővér
Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Tisztelettel felkérem Aradváros és vidékének hölgyközönségét, mielőtt női felöltő és ruha-zükségletét beszerezné, saját jól fellogott érdekében, tekintse meg dusan felszorelt női felöltő-áruházamat, ahol a mai naptól kezdve az összes árakat 20%-al leszállítottam. Nektáron tartom a legjobb minőségű, a legszebb fazonu, legújabb és legdivatosabb női felöltő divatujdenségeket. Kérem a csere ügyeire! Mélyen leszállított árak! Győződjön meg saját érdekében utólagos lehetetlen versenyképességemről!

Iuliu PLESZ Gyula
Központi felöltő nagyáruháza Arad, Str. Colonel Piriel 5. (Vörösmarty-ucca) A színház hátsó bejáratával szemben

APRÓ HIRDETÉSEK.

Továbbra az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden sor hirdetésre 4 lej — napi, vasárnap 5 lej. — Vasárnap betéve 8 lej, illetve 10 lej. — A vasárnap betéve, a hirdetés napjának elvártáért kell fizetni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesztünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkezebb hirdetés ára 10 szög hirdetés 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva érdekl. alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefonon is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

JÓ családból való fiu fűszer-, vegyesáru üzletben tanulónak teljes ellátással felvételik. Fuchs, Gurahonc. 6711

ÖNÁLLÓAN jólőző mindenek szakácsnő november 15-re vagy december 1-re felvétetik. Arad, Szt. László-ucca 15. Vulpe. 6776

VETEMÉNYKERTÉSZ kerestetik. Jelenkezni délelőtt 8—12-ig az újradí vámháznál. 6771

FEHÉRNEMŰVARRÁST, kőzimunkát, gobleint, úposant vállalok. Alice Löwy, Arad, Str. Crisan 5. 6767

KIFUTÓ FIU nappalra jó üzletessel azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Lakás.

BELVÁROSDAN különbejáratu butorozott szobát keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 6772

Vétel és eladás.

CÉRNA, valancian csipkék, svelt hímzések 20% engedménnyel árusítatnak Hoffmann Sándornál Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 8. 6704

GYÁRI ÉS HELYBEN készített perzsa-szőnyegek, bundák, férfi télikabátok, virág, virág tárgyak, szelva és asztalterítők, függönyök, háló, ebédő, őr-szoba, szalonborendezések, klubgarnitúra, bőr fotelok, szalonfotelok, mosdók, íróasztalgarnitúra, ékező, teás moka, mosdószervizek, asztalok, székek, fonott nyugágy, villanyfűzők, képek, asztalnémlék, gyermekágy, gyermekkoscsik, ajándéktárgyak, órák stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistorialni 12. (Batthyány ucca) I. em. jobb. 1000

TISZTÍTÓ és fertőtlenítő hatásában páratlan a dr. Földes-Mehs Borax szappan. Nagyszerű habzásu, jól illatosított mosdó szappan felnőttek és gyermekeknek. 6580

MŰTÁRGYAKAT, antik tárgyakat, komplett szobaborendezéseket, szőnyegeket, kőszükségleti cikkeket, férfi ruhanevel, egyes butorabokat stb. bizománnyba veszek, azok gyors eladásáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Salgóné, Arad, Str. Consistorialni 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ komplett 2. sz. hidraulikus olajmalom. Czégé Sándor, Zaránd. 6773

A VEKÍARUSÍTÁS a „Salon Artistique”-ben Fischer Etiz palota megkezdődött. Butorok, porcellán tárgyak, szőnyegek, tükrök, órák stb. e hó végéig beszerzési áron kerülnek eladásra. 1206

MACULATURA PAPIR 5 kilogramos csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 300

Oktatás.

GYORSIRÓ, GÉPIRÓ tanfolyam szakszerű oktatása Császár irógépüzletben Arad, Str. Alexandri 10380

Üzletek.

HENTESMŰHELYNEK való helyiség fűstőlővel kiadó. Arad, Edelsbacher-ucca 14. 6768

ÉRTESÍTÉS.

Állandó soffőr tanfolyam **megnyilt** mérnök vezetése alatt.

Bővebbet: 6724

Bauer dohánytőzsdében.

Kitűnő gyógyhaskötőket készít: **Horváthné** Arad, Piața Catedralai 6.

Legjobb és női harisnyát 50.- lejtől 125.- lejtől legolcsóbban 20.- lejtől. Férfi és gyermek harisnyát 20.- lejtől. Készít: 45.- lejtől. Bőr nappali kesztyű 30.- Selyem szálak 125.- lejtől! Szerveterek! Csipkék és divat asszlagok óriási választékban! Fél tucat harisnya vásárlásánál külön engedmény! **Bogyó A.** Arad, Strada Eminescu 13.

Tyukszemét gyökereztől kirtja a **Kapható Aradon:** Hahsis Colloidum. **Rozsnyay** gyógytárban.

Gőzmosódások figyelmébe!

Aki tisztítóórát terjeszteni akarja az csak **LACKNER-féle** külföldi „GLASURAL” fénykrémet használjon, Egy adagból 5 kilogr. fénymaszt lehet előállítani. Ára 25.000 korona. Kapható egyedül: **Vermes Lipót** Budapest, V. ker., Ügynök-u. 19. III. 3.

Megjött! „PETROLUX” Megjött! a csodafény, a falu villanyvilágítása. — Minden petróleum lámpára azonnal rászerezhető. Ára 250.- lej, 8 nap próbaldó. Kérjen árjegyzéket. 6087 „PETROLUX” Timisoara, IV, Bem-u. 44. Helyi képviselők kerestetnek.

Különféle szőrmék eladók kiesinyben és nagyban a legelőnyösebb árak mellett. **Aradana Arad,**

Bulev. Regele Ferdinand I. No. 40-42.

ILLITS „CARLTON”

(volt „BRISTOL”) SZÁLLODA BUDAPEST. IV., Petőfi-tér 6. sz. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem Sürgönyeim: „CARLTONOTEL”

Nagy bolthelyiség

Arad főterén Minorita templommal szemben

1927. május 1-re **kiadó!**

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Mindenféle friss hal

kapható:

Luttwák József cégnél Arad

Lelépés nélkül kiadó lakás!

Villamos állomás közelében új ház 3 szobás, fürdőszobás, kényelmes lakással és pincével kiadó egy évi bér előre fizetésével.

Haász Albert Irodája Arad, Str. Eminescu 12. sz. 16613

Muzsay József

Arad, színházzal szemben.

Őszi árjegyzék:

- Férfi öltöny tiszta gyapjú ... Lej 1950—
- Férfi öltöny divat színekben ... „ 2850—
- Sötét kék és fekete öltöny „ 2850—
- Őszi felöltő ... „ 1950—
- Ujster double ... „ 2850—
- Ujster angol ... „ 3450—
- Fregoli raglán ... „ 2200—
- Gummi kabát ... „ 980—
- Bőr kabátok minden színben „ 4600—

Mérték szerinti szabóság.

Nagy posztó raktár.

„TRIUMPH”

DOBOZGYÁR ARAD, Str. Cantacuzino (Mátar-u.) 53.

Etvállal mindennemű nyere és borított dobozok készítését. Elsőrendű anyag és munka! Prompt szállítás! Versenyképes árak! Tegyen próbarendelést!

Miért kell hirdetni?

Mert reklám nélkül nincs forgalom,

Ha nincs forgalom, nincs haszon.

Tehát a hirdetés jó tőkebefektetés, mert jövedelmet jelent.